

EESTI NOORUS

517,
6814

NOORSOO
KULTUURI
AJAKIRI

ILMUB
ÜKS KORD
KUUS

TELLIMIS-HIND

1 aasta pääle Kr. 1.80
1/2 aasta pääle " 1.—
1/4 aasta pääle " 0.50

KUULUTUS-HINNAD:

1 lehekülge . . . Kr. 30.—
1/2 lehekülge . . . " 15.—
1/4 lehekülge . . . " 7.50

TOIMETUS JA TALITUS TÄLINNAS, LOSSI PLATS 4 TELEFON 429-77

August-September

Nr. 8-9 — 1931

III aastakäik

ÜENÜ Valgamaa ringkonna võistlustest osavõtjad Tõrvas 16. augustil 1931. a.

SISU: Rõõmus noorus — M. J. Eisen. Mis on tähtsam? — A. Kask. Juhli küm-
simusest. — K. Kornel. Rahvamajade seadus ja külanoorus. — A. Mei-
kop. Noorus ja rahvaülikool. — J. Ruus. Eesti noorsoolasi Soome rahvaülikooli-
desse. — A. Meikop. Lendmuljeid matkalt Alutaguses. — H. Tenter- Teelahkmel
(järg.) — O. Ibius. „Kelkkalan Kisailijat“ Eestis. ÜENÜ töomailt.

Rõõmus noorus.

Noorus ja rõõm käsi käes käivad,
 elu nad ilustavad kõik elupäevad:
 noorus ja kargus kuuluvad paari
 pidama pillerkaari.

Kes tohib kargamast keelda noorust,
 suruda pääle talle taatide vooorst?
 Tuluke rinnus köeb ja loidab
 elavus noorust toidab.

Noorus kui tulukse ära pilland,
 vanuses istuda aega siis villand,
 kargamist meel ei mõtlegi enam,
 pühata parem, kenam.

Nooruse päevad Eedeni päevad,
 õndsamaks mälestuseks meil jäävad.
 Elagu noorus, kauo ta kestku,
 ilmamaa ilu tõstku!

M. J. Eisen.

Mis on tähtsam? —

(„Eesti nädala“ puhuks „E. Noorusele“ Rahvapanga dir. A. Kask.)

Mis on inimeste elus tähtsam: kas kõigi igapäevaste tarviduste rahuldamine nii füüsilise inimese korralikuks kasvamiseks ja elu alahoidmiseks kui ka tema vaimliste huvide ja tarviduste rahuldamiseks või üksikute elutarvete tootmine, mida ei suudeta kasutada ära ja mis sellepärast osutuvad ilmaaegseiks ja üleliigseiks nende valmistajatele?

Kahtlemata on tähtsam esimene.

Mida näeme aga tegelikus elus?

Mõni aeg tagasi hakkas terves maailmas teravilja hind seevõrra langema, et selle kasvatamine end enam ära ei tasund. Ka meil. Miks? Seepärast, et teravilja igal pool hakati suuremal määral tootma, kui suudeti tarvitada.

Hiljuti lugesime, et Ameerika Ühend-Riigis on soovitatud suur hulk puuvilla põletada, kuna sel teel ülejääva osa hind tõuseks seevõrra, et see tasuks tootmiskulud. Samuti lugesime alles hiljuti, et Brasiilia valitsus on lasknud hulga kohvi põletada sama sihiga.

Miks? seepärast, et valmistamine on ületand suurel määral tarviduse.

Mullu: stigisel läksid meil kaks nahaja üks saapavabrik pankrotti. Jällegi seepärast, et meie väikse riigi jaoks oli nahaja saapavabrikuid liiga palju, nende kaupu ei suudetud tarvitada ära ja need jäid seisma ladudesse. Nii on väga paljudel aladel: toodetakse rohkem kui tarvidus nõuab, valmistatakse üleliigset kaupa, tarvitatakse asjata tööjõudu ja tooresaineid.

Samal ajal aga teame, et suuremates linnades suureneb päev päevalt tööta tööliste arv, kellel võimalus puudub vajalikkude elutarvete tootmiseks oma tööjõudu rakendada, et seeläbi end ja oma perekonda ausa tööga toita.

Miks? Olukorra raskus on tekkinud sellest, et üksikuid elutarbeid ei toodeta mitte sel määral, nagu neid normaalselt tarvitatakse, vaid mõned valmistatakse hoopis ülemäära, kuna teisi ei jatku kaugeltki kõikide rahuldamiseks. Sellest tekivad n. n. majanduslikud kriisid, mille otsekoheste ja kaudsete mõjude tõttu raskustesse satuvad terved tööstusharud ja tööstuspiirkonnad, arvates piirkondadeks terveid riike ja riikide kogusid, nagu praegu.

Mis peaks siis tegema?

Peaks inimkonna tööd korraldama nii, et valmistataks ainult neid elutarbeid ja sel määral, nagu inimkond vajab. Tööd tuleb organiseerida tõeliste tarviduste järele, sääl juures tööle rakendada kõik töövõimelised isikud, et kaotada parasite ja töötuid kes ise soovivad tööd teha.

Selleks peab aga inimkonna praeguses kasvatuses ja arusaamises palju muutuma. Peab kaduma praeguse aja vabaduse ja isiku enesemõõtmise mõiste ja selle asemele astuma arusaamine sellest, et iga inimene on inimkonna liige, kellel kohustused on inimkonna vastu; peab arusaamisele tuldama, et praeguses ühiskonnas on iga üksik isik seevõrra oma ümbruskonnaga seotud ja temast sõltuv, et üksikul

üldse võimatu on oma elu arendada ja jätkata. Palju muudki peab meis veel muutama.

Mida varem sellele arusaamisele jõutakse, seda kiiremini saadakse üle praeguse aja raskustest ja näilisest ülekohtust nende vastu, kes selle korra all kannatavad.

Seepärast on tähtsaim ülesanne meie noortel ennast elu vastu sarnases suunas valmistada ette, mis neid aitaks lähemale neile lähtekohtadele, mis sarnase ilmakorra juure juhivad.

Tähtsamaks sellel alal on ühistegevuse õpetus.

Juhi küsimusest.

(E. N.-le K. Kornel.)

Armsad noored sõbrad!

Sellest on juba tükk aega tagasi, kui lubasin teiega ülalmainitud küsimuses kõnelda. Vahepeäl olen seda ainet küll käsitand ÜENÜTO juubeliaktusel, kuid siiski tahaksin ka „Eesti Noorusele“ antud lubaduse täita.

Juhiküsimus on eriti praegu just päevaküsimuseks. Ajad on erakordselt rasked, väljapääsu leidmine keeruline. Seejuures hakkab igal pool järjest rohkem läbi lööma tõde, et nüüdisaja suurtest hädadest ei saada enam igakord jagu vanade abinõudega.

Fr. Foerster (vaata: „Politische Ethik u. politische Pädagogik“) ütleb, et juhtimisel peab valitsema selgus ja täpsus. Need juhtimise ja juhi pääomadused aga tihti puuduvad. Ja seepärast, armsad noored, kui teie juure tulevad juhid, kel puudub selgus ja täpsus, siis teadke, et nende kaal on kerge. Kui nad aga seejuures veel selle jämeda vea peaksid tegema, et päämiselt teisi, päälegi tunnustatud juhte maha teevad, siis ütlege sarnasele juhile üsna rahulise südamega: „Kulla mees, pane oma pillid parem kotti!“

Juht ei tohi olla lühinägelik. Nii kaebab sama Fr. V. Foerster, et läind sajandi viimasest veerandist alates riikide kõrge poliitika võimetus oli kohanema kõigi inimkonna elutingimuste muutumistega, vaatamata sellele, et ta end reaalspoliitika nimetas. Seda saamatust valgustab Prantsuse tuntud admiral Reveillière ütlusega: „Aur ja elekter on kogu ilma ümber kujundand, kuid ainult poliitikameeste töötamisviis on endiseks jäänd.“ Iga riik nokitses oma ette, naabreid ja kaugemalolijaid ei usaldatud ega mõistetud. Usalda-

mattus mõnede riikide vastu sundis riike küll üksindusest loobuma teatava piirini ja omavahelisi kaitseliite looma, mis aina õhutasid riike hammasteni varustuma.

Nüüd tahetakse järsku Rahvasteliidu kaudu Pan-Euroopasse hüpata. Hädavajalik asi iseenesest, kuid hüpe on suur, kuna juhid alles viimaseil aastail on hakand seks pinda looma ja rahvahulki enese järele vedama. Ega sedagi igalpool kõik juhid ei tee. Ja kes teevadki, need ei tee seda kõike täie südamega.

Raskel ajal on juhtide vastutus suur. Samuti ka rahulolematuus juhtidega.

Kuid raske aeg sünnitab omale ka vastavad juhid.

Armsad noored, kas teie olite midagi kuulnud Dr. Brüningist, enne kui ta sai riigikantsleriks? Vist mitte, nagu minagi.

Aganüüd on Dr. Brüning järsku ühe aasta jooksul Saksamaa raudsekäega juht ja rahvusvahelise poliitika esimese järgu suurus. Seejuures ei ole ta veel viiekümne aastanegi. On ju õige, et Dr. Brüning väga tõsise töömehena kitsamas ringis kodumaal tuntud oli. Samuti oli teada, et ta oli tugeva vaimlise pagaasiga. Siiski — ta tõus on haruldane.

Mis põhjendas seda?

Tunduval määral just asjaolu, et sellel mehel julgust oli loobuda tallatud radadest. Alles hiljuti veel tähendas Dr. Brüning jutuajamises ühele Ameerika ajakirjanikule, et ta on otsustanud kindlalt pöörata selja senisele diplomaatiale, mis rahvusvahelise läbikäimise arendamisel praegusele ülesanneterohkele ajajärgule ei vasta, kus küsimus päälegi kiiresti tuleb lahendada.

Selle asemel on ta tarvitusele võtnud

riigivalitsejate kokkusaamisele rajatud töötamisviisi. Tagajärjed on käega katsutavad.

Ma ei taha pikale minna ja seepärast asume tegema kokkuvõtet.

See on: praegune aeg tarvitab juhte, kellel julgust on lahkuda tallatud radadelt. Juhid, kes harjund kogu eluaja käima tallatud radu, jäävad kõrvale, samuti juhid, kes oma olemises väiklased.

Ja kui see nii on, siis võite kindlad olla, et just praegune aeg on ajajärguks,

kus noored kergema vaevaga kui muidu võivad juhikohale pääseda. Noorusel on julgust käia uut teed ja rajada uusi sihte.

Kuid noored pidagu meeles ainult üht: nüüdisaeg on raskete ja keeruliste küsimuste ajajärk. Nüüd nõutakse juhtidelt palju. Järjelikult tuleb meie noortel juhtideks valmistuda täie tõsidusega.

Soovin meie noortele palju kannatust selles. Hääd edu tuleb iseenesest!

Rahvamajade seadus ja külanoorus.

A. Meikop.

Meie vabariidustöös on praegu päevaküsimuseks rahvamajade asi. Juunis võeti riigikogus vastu „Rahvamajade seadus“ ning praegu viimistletakse Hasominis määrusekava Rm. võrgu korraldamise kohta.

Rahvamajade seadus koosneb 5. pääütükist. Esimene käsitleb r. majade ülesandeid, mille järele need oleksid kultuuri- ja haridusetöö keskkohaks väljaspool kooli ja koduks tegevuspiirkonna haridusasutistele ja seltsk. orgidele ning tuleb neid (§ 2.) kasutada raamatukogude ja lugemistubade paigutamiseks, õpiringide, kursuste, loengute ja rahvakoosolekute korraldamiseks, laulu, muusika, näitekunsti ja kehalise kasvatusedendamiseks ning muu haridusliku töö tegemiseks (§ 1—2). Teine pääütükk (§§ 3—12) käsitleb r.-majade asutamist ja ülalpidamist, mille järele asutajaiks võivad olla seltsk. orgid ja omavalitsused. Nende korraldamiseks annab riik eelarve korras toetusi ja asunduskapitalist odavat (2-protsendilist) laenu, mida võivad saada ainult rm. võrku kuuluvad majad 38 aastaks kuni 50 prots. kuludest. Kolmas pääütükk (§§ 13—18) käsitleb rm. võrguküsimusi, mille järele võrgukava töötab välja seltskondlikkude organisatsioonide arvamisi ärakuulates ja nende ettepanekute põhjal maavalitsus ning kinnitab Hasomin. Seaduse järele võib maja olla ühttehitatud ka teiste asutiste ja hoonetega, kuid peab tal olema võimalikult ka oma spor-

di- või mänguplats. Viimased pääüt. käsitlevad maja valitsemist, tegevuse juhtimist ja järeelvalvet.

Seaduse paremusi.

Kuigi seadus enesest — nagu seda omal ajal loodeti „Rahvaraamatukogude seadusestki“ — mingit suurt murrangut meie vabariidustöös ja seltsielus ei sünnita — teatavaks pöördpunktiks osutub ta ikkagi. Seltsimaja on kadumas, asemele astub rahvamaja, millele on pööratud riiklik tähelepanu ning milles uue joonena asutajana, korraldajana ja otsustajana tegelevad kaasa ka omavalitsused. Üksikute eesõigustatud seltside omavolile tõmmatakse piir ning seltskondliku tegevuse arendamiseks ruumide hankimise mure on osaliselt veeretatud ka omavalitsuste õlule. Ühtlasi aitab seadus suuresti kaasa ajakohase rahvamaja tüübi väljakujundamisele, mille ülesandeks pole mitte — nagu senini domineerivalt arvati — pidutsemine, vaid küla kultuuri-, kasvatus- ja haridusetöö (raamatukogud, lug. laud, õpingid, kursused, loengud, laul, muusika, näitekunst ja kehaline kasvatus) koondamine ja selleks tööks kodu andmine. Sellele tööle vastavalt peab r. majal olema ka spordi- ja mänguplats ning on selles majas keelatud alkohoolsete jookide müümine ja ka tarvitamine. See seaduses seletatud r.-maja tüüp omalt poolt lähendab teda koolimajale, millega ühinemiseks ta meie majandusliikude väljavaadete juures tulevikus kohustatud. Muidugi kii-

rendavad riiklikud toetused ja laenu oma-kord uute rahvamajade tekkimist ja vana-de korraldamist.

Seaduse puudusena

võiks nimetada asjaolu, et seaduses küll käsitatakse rahvamajade ülesandeid, asu-tamist, ülalpidamist, valitsemist, järelval-vet, võrku jne., kuid vähe segaseks on jäänd „rahvamaja“ (seltsimaja) mõiste ise. Mõnigi seltsimaja-rahvamaja omab küll saali näitelavaga, kuid seaduses ettenähtud rahvamaja ülesanneteks (§ 2) on nad täiesti ebakõlbulised, kuna neil pole muid kõr-valisi ruume, ehk need on kõlbmata, kül-mad, jne. Sellevastu on küldes võrdle-misi palju väiksemaid saalita (ja näitela-vata) ruume (kodusid, klubisid, seltsiruumi), mis ei kuulu rahvamaja mõiste alla, kuid ometi osalt ehk täielikult täidavad seadu-ses näidatud ülesandeid. Samuti puuduvad vanadel seltsimajadel sageli mängu- ja spordiplatsid, kuid sääl kõrval on mõnel teisel kodul vastav plats. Kõik need asja-olud toovad arvatavasti suuri vaielusi ja arusaamatusi rm. võrgu koostamisel. Loo-mulikult tahaks iga organisatsioon oma maja ja maalapikest näha rahvamajade võrgus, tulles sellega toetusele ja oda-vatele laenudele lähedale. Haridusministeerium riigi huvides sooviks, et võrk oleks võimalikult hõre (7 km. miinimum ja 15 km. maksimumraadius), koolivalitsused har-ilikult hindavad organisatsioone vanaduse järele ning orgide vahelised hõõrumised on võrgu koostamisel möödapääsmatud.

Külanoorsoole

ja noorsoo-ühingutele ei too seadus kau-geltki sel määral paremusi, kui vanema-tele organisatsioonidele, kes suures osas ju ennesõjaaegsed majaomanikud. Vähemalt on suurearvulises ÜENÜ osakondade peres seni vaid kaks jõudnud maja ehitada ja teist kaks mingisuguse maja omandada. Noorsool tuleb endiselt elada teiste armust, kaasüürilistena ning on kohaste kokkutulemisruumide puudus üks takis-tavamaid noorsootöös. 1930. a. kohta saadud tegevusaruannetes näitavad 110 osakonda järgmisi tegevust raskendavaid asjaolusi:

ruumide puudust, kitsikust 68 korda,
majanduslikku kitsikust 41 „
ümbruskonna loidust ja alkoholi 41 „

juhtivate jõudude puudust 34 „
orgide omavahelist killustust ja
sallimattust 25 „
mänguplatside puudust 12 „
koormavat lõbustusmaksu 11 „
vallavalitsuste vastutulematust 8 „
muud asjaolud 13 „

Nii siis 68 osakonnas (62 prots.) töö takistajaks ruumide ja 80 osakonnas (72 prots.) ruumide ja mänguplat-side puudus. Arvud kõnelevad selget keelt. Siinjuures on rahvamajade (seltsi-majade) kasutamise protsent § 2 ettenähtud ülesanneteks kaunis väikene (9 prots.) ega päästa külanoori ruumipuudusest praegu kujundatav rahvamajade võrk, mida sel-gitaks 110 osakonna tegevuses vajalikkude ruumide kasutamine. Nii tarvitati:

	juhatuskoosole- kute pidamiseks	harjutuste ja koosviibimiste korraldam.	üldkoosolekute ja kõneõhute kor- raldamiseks	pidude kor- raldamiseks	osak.
koolimaju	45	54	55	36	osak.
taluruume	16	10	8	6	„
seltsimaju	4	7	8	20	„
juhuslikke ruume	5	7	10	15	„
üüritud (kind- laid) ruume	15	10	8	4	„
erakortereid	14	8	7	—	„
oma maju	5	5	5	4	„
vallamaju	4	4	5	3	„
riigi (rendi- tud) ruume	3	5	4	3	„
vaba loodust	—	—	—	13	„

Väljavaateid.

Loomulikult ei jäta küldes asuvad noor-soo-ühingud praeguseid seadustes (Rahva-majade seadus ja üldkasulikkude orgide maaga varustamise seadus) antud soodus-tusi kasutamata. Kus maja olemas — ol-lakse koolivalitsuse ees valvel, et see võrku võetaks; kus asutakse maja (kodu) ehitami-sele — ÜENÜ 110 osakonna hulgas on 22 osakonnal üksuguseid kavatsusi; kus hangitakse omale maad ja mänguplatsi ruumi; kus katsutakse koos teiste orgi-dega ehitada ehk vähemalt koos teistega rahvamaja kodukorda (§ 22) välja-töötada, et vähemalt soodsaid kaas-üürilise tingimusi saada.

Üldiselt areneb aga — nagu eelpool toodud tabeleist näha — praegu suurem osa Rõhm. sead. § 2 ettenähtud tegevusest ÜENÜ osakonnis väljaspool rahvamaju ja toimub sääl ka edaspidigi, sest vaevalt kunagi saaksid osakonnad arendada mingit tihedat tegevust, tööd, harjutusi, õpingud, kui rahvamaja miinimum-raadius jääb nagu see Hasomini määruskavas ettenähtud — 7 km. ja kaugem 15 km.

Selles mõttes nõuaks tegevuspiirkondade määramine maavalitsuste ees suuri kaalumisid. Praegune seltskondlik elu ja tegevus külas ei nõua niipalju pidude pidamist ja suurte saalide tarvitamist, kui iga kogukonna liikme ja eriti noorte iseseisvat ja endakasvatavat tegutsemist mitmetel aladel (laulukoor, orkester, näitetrupp, spordiharjutused, raamatukogu, lugem. laud, tulundusklubid, õpingid; kodukaitselised, kirjanduslikud, kunstilised alad, harud, ringid ja koosviibimised jne.). On piirkond rahvarikas ja tegevus elav — kas jätkub ühest rahvamajast niisuguseks mitmekülgseks tegutsemiseks, seda enam kui seal piirkonnas mõni teine kodu, klu-

bi, maja olemas? Kas ei peaks rahvamajade kõrval olema sallitud ja saama ka seaduses ettenähtud soodustusi ja toetusi, rahvamajade tegevust täiendavad (asendavad) väiksemad külaklubid, noorsookodud. Kas ei peaks seadus olema „Rahvamajade ja külaklubide seadus“? Erioliselt aga tuleks külanooril nõuda, et vallavalitsused koolimaju (ja osalt ka vallamaju) külaklubidena, noorsookodudena rahvamajade võrku võtaksid ja noorile sääl vabama tegevuse võimaldaksid, kuna nii kui nii praegu külanoorid pea 50 prots. ulatuses kasutavad koolimaju. Ka on koolimajad nii kui nii haridusliku tegevuse kesk-kohtas, ning õpetaja kui alati kohal viibiv ja külanoori tundev ja sellekohase ettevalmistuse saand isik eelistatum juhtima küla noorustööd. Eriti tuleks aga uute koolimajade ehitamisel neid kohandada ka rahvamajade ülesannetele, milleks praegune seadus häid eeltingimusi loob. Tuleviku siht oleks:

Kool ja kooliõpetaja lähemas kontakti seltskondliku tegevusega ja kool ühtlasi ka rahvamajaks!

Noorus ja rahvaülikool.

(I. Ruus, Virumaa rahvaülik. juhataja.)

Nad on sõbrad olnud rahvaülikooli algpäevist saadik.

See ei võigi teisiti olla, sest rahvaülikooli isa Grundtvigi elumõtteks oli luua õppeasutus, mis rahuldaks küpsema nooruse mitmesuguseid nõudeid.

Rahvaülikooli ülesandeks on varustada noori eluliste teadmiste ja oskustega, mis neil lubaksid tegutseda täisväärtuslikkude inimestena perekonnas, seltskonnas ja riigis.

Ja tõesti, igal pool, kuhu rahvaülikooli mõte on suutnud tungida, on ta võitnud noorsoo täieliku usalduse ja poolehoidu.

Eestis on seni kauemat aega töötanud ainult üks rahvaülikool — Kundas, Virumaal. (Teine — Kehras, Harjumaal, on veel arenemisel, kuid tema ellukutsumine näitab, et ka meil huvi rahvaülikooli vastu kasvamas on.)

Virumaa rahvaülikool on eriti viimastel aastatel püüdnud sõlmida sidemeid noorsoo organisatsioonidega.

See on teatava piirini ka õnnestunud: noorsoolaste kaudu, kes rahvaülikoolis õppivad, on toimunud teadmiste ja kogemuste vahetus noorsoo organisatsioonide ja rahvaülikooli vahel, mitmed rahvaülikooli õpilased, tutvudes koolis noorsoo püüetega, on koju tagasi pöörates ise uued ÜENÜ osakonnad ellu kutsund. Samuti on püüdnud rahvaülikool tutvustada noorsoolasi oma püüetega, saates neile üleskutseid ja õppekavu.

Seda kõike on vähe, koostöö peaks palju intensiivsem olema.

Ja intensiivseks muutuks ta siis, kui noorsoolased suurel hulgal rahvaülikooli õppima tuleksid, n. õ. rahvaülikooli oma kooliks teeksid.

Pääle põllu- ja kodumajandusliikude teadmiste ja oskuste, mida r.-ülikool võrdlemisi lühikese ajaga kaunis suurel määral pakub, tuleks eriti seda allakriipsutada, et ta noortele abiks on ka nende ilmavaatelistel otsingutel, teiseks — hääks kooliks seltskondliku läbikäimise harjutamiseks, kolmandaks tarvilikke näpunäiteid annab koosolekute, pidude, õpiringide korraldamiseks.

Pääle selle pakub r.-ülikool noortele võimalust tutvuda teiste omasugustega, sest r.-ülikoolis õpib noori üle kogu maa.

Kuivõrd Virumaa rahvaülikool on suutnud rahuldada õpilaste nõudeid, sellele küsimusele annab vastuse kooli vilistlaste hulgas möödunud õppeaastal korraldatud ankeet. Sellele vastasid umbes pooled vilistlastest. Peaaegu kõik vastajad (98 prots.) toonitavad, et r.-ülikool neid täiel määral on rahuldand, 75 protsenti leiavad et nende igapäevane kutsetöö rahvaülikooli mõjul viljakamaks on muutunud, sama suur protsent vilistlastest töötab kohapäälsetes seltsides ja ühingutes, mitmed juhtivatel kohtadel.

Kuidas rahvaülikool on suutnud mõjuda noorte ilmavaate kujunemisele, selle kohta lubatagu esitada „Eesti Nooruse“ lugejatele mõned väljavõtted vilistlaste vastustest.

Vil. N. N. kirjutab: „Peaaegu veel eriti nimetama üht asja, vististi kõige tähtsat, nimelt ilmavaate muutumist rahvaülikooli mõjutusel. Enne r.-ülikooli astumist kippus esile kerkima vahetevahel elutühjus, kippus kaduma elumõte. Leidsin end nagu paratamatult sunnitud oludesse ja ümbrusse, mille parandamiseks võimatused puudusid. Mõneajalise viibimise järele r.-ülikoolis oli see kõik nagu käega pühitud. Ka raskematel silmapilkudel on väga suureks toeks mõte r.-ülikoolile, üldse on ta annud mulle õige elumõtte. Rahvaülikoolis viibides olen õppind tundma inimesi, neist aru saama ja mõistma.“

Naisvil. A. L. kirjutab: „Algkooli lõpetand, kõik meie, maanoored, arutasime omavahel tuleviku kavatsusi. Ja imelik — meil kõigil oli tung linn. Minul ei õnnestunud majandusliikudel põhjustel pääseda keskkooli; isa lubas mind viia rahvaüli-

kooli. Ei rõõmustand selle üle, sest paljud kooliõdedest läksid linn, ja linn —... see oli kui mingi salapärane maa, täis säravat päikest, muusikat ja lusti... Mina olin kuus kuud Kundas r.-ülikoolis. See aeg oli kui unenägu — nii kiirelt möödus see. Kevadel lahkudes ei särand linn enam minu südames, nägin teda nii kuis ta on: hall ja tolmune, külm ja kivine. Selle eest olin leidnud maahinge, tundsin mulla värsket jahedust. Sel suvel nägin esimest korda, et ilus on rukki hallimine loojenevas õhtupäikeses. Arenesid tunded maa vastu, hakkasin armastama talutööd. Leidsin, et metsad ja põllud on mu koduks, loodus mu sõbraks. Rahvaülikool avas mu silmad, näitas, et linn ei tohi olla ideaaliks sellele, kes elab maal.“

Hiiumaalt kirjutab vil. O. V.: „Enne r.-ülikooli astumist oli mul arusaamine elust väga puudulik, ei osand endaga midagi pääle hakata. Tundsin vaid tungi õppida, ilma et isegi oleksin teadnud mis ja milleks. Nii ma seisin teadmattuses elu ees ja ootasin, mida saatus mulle toob ning mis ta minust teeb. Nüüd aga ei oota ma enam mis saatus toob, vaid toimin teades, et inimene enesele ise saatus taob. Veel üks asi: Enne r.-ülikooli tulemist, lugedes r.-ülikooli propaganda kirjandust, kus muuseas öeldakse, et nim. kool õpetab tööd armastama, mõtlesin: tühi jutt, ei ta seda suuda. Kuid ometi suutis ta seda, sest kuigi ma enne tööd ei põland, ometi aga puudus see armastus töö vastu, mida nüüd tunnen.“

Olen nüüd eluga rahul, r.-ülikool lepitab mind temaga.

Kuna arvan, et igal noorel inimesel on kord aeg, kus ta seisab teadmattuses elu ees, siis peaks iga noor sel ajal r.-ülikooli poole pöörduma. Säält avatakse tema silmad ning õpetatakse elu armastama. Ja tagajärg on see, et ta lahkub säält suurest armastuse majast selge vaatega ja kainelt mõtleva teadliku kodanikuna.“

Mulle näib, et need vilistlaste avaldused tulevad otse südamest, usun sellepärast, et nad ka noorte lugijate südamesse tungivad ja rahvaülikoolile uusi sõpru võidavad.

Eesti noorsoolasi Soome rahvaülikoolidesse.

Soome suvised noorsoopidustused Mikkelis möödusid suure hõimutähe all. Osavõtjate ja tegelaste hulgas oli eestlasi, liivlasi ja teisi hõimlasi ning peopäivil nähti ja kuuldi trükis ja sõnas soome keele kõrval ka eesti ja liivi keeli. Üldiselt võis näha soome esitajate, hariduselu- ja noorustöö juhtide juures suurt hõimuhinge ja huvi Eesti vastu ning siin ja sääl kaaluti tegelikke Soome-Eesti kultuurilise lähendamise võimalusi. Leiti, et esimeseks ülesandeks oleks siin keelelisest raskusest ülesaamine, noorte keeleline lähendamine üksteisele.

Hõimutöö mõttes võiksid teha paljudi rahvaülikoolid, mis Soomes suuresti seotud noorsoo-ühingutega. Pea kõik rahvaülikoolid on ühtlasi noorsooliitude kesk-kohad ja r. ülikoolide juhatajad kauaaegsed liitude esimehed. Selles mõttes oli allakirjutanul võimalus arvamisi vahetada paljude r. ülikooli tegelastega eesti noorsoolaste soome r. ülikoolides viibimise võimaluste üle.

Mõte leidis säältpoolt elavat poolehoidu ning selle tulemusena võis keskjuhatus 7. juulil ringkirjaga avaldada vastava üleskutse osakondadele.

Üleskutsele on seni sellekohase soovivaldusega esinend 6 noorsoolast Aaspere, Aruküla, Somp ja Suislepa osakondadest. Kuna Soomes mitmel pool eesti noorsoolastele on osutatud suuri vastutulekuid, võiks noorsoolastele, kellel sellüks võimalused olemas, soome noorsootöö ja elu-oluga tutvumise, soome keele õppimise ning hõimusuuhete sõlmimise mõttes soovitada Soomes viibimist.

Keskjuhatusel on seni soome r. ülikoolides viibimise võimalusist ja tingimustest kirjalikult teatand kuus soome r. ülikooli, teateid on veel oodata.

Nii kirjutab Kanneljärvi r. ülikooli juhataja Erkki Paavolainen, (S. eduskunna liige) muuseas:

„Järekküsimine rõõmustas mind erilist. Meil on ilusaid mälestusi ajast, mil meil siin viibis eesti Ingerist Leander Reijo, kes hiljem sääl saand kuulsaks rahvameheks. Üldse on meil 2224 õpilase hulgas 37 a. jooksul olnud üle 200 ingerlase ja käsitame ajalootunnis erilist soomesugu-

rahvaste ja venelaste suhteid, sest asume piiri ääres. Eestlasile võiksime korraldada ka eritunde soome keeles jne. Kõik kulud: õppemaks, õppevahendid, korter ja söök teeksid 6 kuu jooksul 2400—2500 S. marka (228—237 krooni). Ka abirahadega saaksime eestlasi toetada samadel alustel kui soomlasigi — olenedes sellest kui palju tulijaid. Meil on segaõppeasutis.

Loodan, et kavatsusest saab asja ja meie soome noortelegi oleks eestlasist palju kasu ja rõõmu. Omalt poolt tahaksime hoolitseda, et siinolijail oleks hää.“

Orivee kaheaastaste ja kahejärguliste r. ülikoolide, suve r. ülikooli ja suvekursuste ning kodumajanduskooli juhataja Arne Laaksovirta kirjutab muuseas:

„Hää meelega võtame eestlasi vastu ja on meil suveti olnud neid sagedasti. Õpilased võivad siin 10. ainerühmas 17. eriaine õpetaja juhatusel õppida ja harjutada üle 30 aines ja pratilistes seltskondliku tegevuse ülesannetes. Aastakulud umbes 2200—2500 Smk. Mõne väiksema abiraha võiksime lubada (700—1000 Smk.), kui kehvuse kohta on tõendus.“ Eriti rõhutatav seltskondlik tegevus ja tulunduslikud alad.

Lääne-Soome (Huittiste) r. ülikooli (aasta eest viibis sääl praegune „E. Nooruse“ toimetaja prl. Linda Laarman) juhataja mag. Arne Tuompo kirjutab:

„Meie r. ülikool võtab häälmeelel oma hoolele algavaks hooajaks eesti mees- ja naisnoori. Korteri ja õppevahendid annaksime muidu, õppemaksu 200 Smk. võiksime ehk ka alandada. Loodan, et asutise juhatus ka stipendirahadest tuntavat toetust anda võib ja nii tuleksid siinsed kulud talve jooksul alla 2000 Smk.“

Ala Tornio r. ülik. juhataja Jussi Turunen kirjutab muu seas:

„Võtaksime häälmeelega 2—3 ehk enamgi mees- või naisnoort Eestist. Meie r. ülikooli pääained on: ühiskonna õpetus ja põllumajanduslik ala. Töötavad kooli juures üks noorsooühing ja õpiring. Kehvemaile eesti õpilasile annaksime korteri tasuta ja vabastaksime õppemaksudest, ainult toidu eest tuleks 6 kuu jooksul maksta 1200 Smk. Ühele eestlasele võiksime ka lubada vaba ülal-

pidamise, kuid raamatute ja käsitööabinõude ja materjalide eest tuleks tal maksta ja muidugi sõidukulud kanda.“

Kesk-Soomer. ülik. juhataja O. V. Sirikka kirjutab muu seas: „Meie r.-ülikoolis on esikoht põllumajandusele. Abiraha võiksime lubada kõige enam 1000 Smk. kahele naisõpilasele kummalegi.“

Tuusular. ülik. juhataja Yrjö Länsiluoto kirjutab:

„Meie rahvaülikoolis on esikohal huumaanained, kuid ka põllumajandusele, majapidamisele ja käsitööle paneme rõhku. Hõimutöö ja noorsootöö on viimastel aastatel suuresti edustatud ning on meil Uusimaa (Helsingi lääni) noorsooühingute keskkoht. Näeksime meeleldi siin algaval aastal eestlasi, sest karjalasi, liivlasi, ingerlasi j. t. on meil juba olnud. Tänavugi tuleb meile Eesti Ingerist üks õpilane. Näeksime häälmeelel Eestist meesnoori, kas või kolm ja kui nad on kehavõitu, võik-

sin neile lubada igale 750 marga suuruse toetuse. Aastakulud tõuseksid siin 2000 soome margani. Korral kui kavatsete kasutada neid kolme stipendiumi, teatage mulle sellest võimalikult pea. Teie noori võtame vastu avasüli ja hoolitseme, et neil siin oleks hääl.“

Nagu nendest lühikestest väljavõtetest näha, oleks soome r. ülikoolide lahtel vastutulekul eesti noorsoolastel häid võimalusi soome elu-oluga ja noorsootööga tutvumiseks ning mõnel soovival alal õppimiseks. Seda juhust peaksid kasutama ÜENÜ osakonnad omale tegelaste väljaarendamiseks. Paari peo või omavahelise korjandusega võiks ju saada ka puuduvaist ainelisist raskusist üle. Keskjuhatus omalt poolt täidab häämeelega vahetalitaja osa, saates ja küsides igasugu täiendavaid teateid.

Kasutatagu neid soodsaid võimalusi.

A. Meikop.

Lendmuljeid matkalt Alutaguses.

H. Tenter.

Kaunis Suvetar jooksis kõmisevi samme metsa ja väljule. Ja minu süda — olen suur Suvetare austaja — ei rahuldunud enne kui läksin teda ta päris kodumaal otsima. Oli kindel kavatsus kõiki teelähedal olevaid ÜENÜ osakondi läbi käia, või vähemalt kuulda, kuidas elavad nad. Pääsiht oli aga: leida kauneid kohti, mis veel nägemata. Ja kahju ei saand. Leidsime maastikke, mille kaunidus paneb unustama igasuguse mõtte välismaist, mida meil pahatihti külastada püütakse. Ja leidsime noori, kelle silmis põleb kirkas elurõõm.

Matkakem kodumaal! sest kodumaad nii paljudki veel ei tunne. Oleme meiegi tuhandedjärve maa — need jäved ootavad meid kui silmad — igatsust täis. Oleme meiegi metsade, mägede ja soode maa; kõik ootavad kui kaunid kuningatütred julgelt rändurit, kelle vilgas samm üksinduse ja unustuse peletaks.

Ega pole vajagi kaugele minna: kodu lähedus võib pakkuda väga palju huvitavaid, nagu selgus mõnepäevase matka kestel läbi Alutaguse.

Kes pole käind Narva-Jõesuus, ei oma tõenäoliselt vähematki ettekujutust ideaalsetest suvitusrannast. Tõsised männid hingavad osooniküllast õhku ja rannaliiv on pehme ning puhas kui valge siid. — Oma laadilist huvi selle vastu pälvib Päite rand, kus paekallas kümnemekond km. ulatuses ülespääsuvõimalusteta järsu seinana mereranda palistab. Kitsal kaldaribal mahavarisend paerüngastel kasvab ohtralt sõstraid ja vaarikaid, millega maiustavad ainult linnud, sest väga harva eksib siia rannarihvale inimese jalg.

Sootuks teine on Kohtla ümbrus — Eesti Ruhr. Omalaadiline maailm on asund metsade ja väljade vahele. Siin suitseb, hundab, mürtsub ja ragiseb meie tehnika aastasada. Põlevkivikaevur läheb kirkaga maa alla ja vagunetid veerevad säält kriuksudes täislaetult. Maa lüürika on haihtund vabrikute jõhkruse eest, siin, kus aetakse maa kivist südamest palsami, mida kiviõli nime all majanduskriisi haavadele valatakse.

Idapoolseim ÜENÜ vahipunkt — Narva

osakond — ärkas 1930. a. kevadel. Kuna osakond nende ridade autorile lähedal seisab, siis tahaks mõnelgi alal paremaid tulemusi näha, kuid üldiselt rahuldab ta siiski. Läänud talvel suutis osakonna tegevuses vaidlusõhtu vorm lüüa läbi, mis lubab kõikide koosviibijate poolt huvitavaid mõtteüritusi. On püütud luua kontakt teiste osakondadega — selleks korraldati suvel Narva laulupeoga ühel ajal ülevirumaaline noorte päev. Suvel on tegevus piirdunud käsipalli ja koroonaharrastustega, kuid uue tööjargu algusena on õhus eriline tööpinge.

Kuid Narva õnnetus on, et siin alati on kõike kaks: rahvusi, seltse, ajalehti, teatretid jne. ÜENÜ osakondigi on siin kaks. Ja sugugi mitte vennalikke osakondi. Kevadel asutas üks end. „noorsootegelane“ Narva lähedal Soldinos ÜENÜ osakonna, mis iseendast tervitatav nähe, kuid eelnimetatud noorhrra tegevuse tagajärg oli, et suudeti terve ÜENÜ liikumine Soldinos niivõrd halba kuulsusse saata, et praegu sääl ÜENÜ-le ainult pahameelega mõeldakse. Sääl jalgealuse kaotand tõi too hr. osakonna tegevuse täitsa Narva üle, kogus siit liikmeid, valis uue juhatus ja on astund igalpool risti Narva osak. teele, kust ta eemaldati noorsoolasele mittelubavate tegude pärast.

Järgmine lähem osakond peaks olema Vaivaras, kuid see on vist ammu Okasroosikesena sajaastasele unele suikund, nii et keegi temast midagi ei tea. Sellevastu Voka osak. on kohapääl elujõulisemaid organisatsioone, tegutsedes näite, laulu ja teistel aladel. Suvel on küll tegevus soikund, kuid talvehooaeg töötab uut elevust. Olgu nüpalju veel märgitud, et läind aastal tuletõrje harule hangiti prits.

Valaste osakonnast kuulsime eemalseisjailt, et see võrdlemisi noor osak. on laialt tuntud oma hoogsa ja eduka tööga. Võib olla on Valaste elurõõmus eeskujui, mis on tekitand Saka Noorsoo Kasvatuse Seltsis mõtte liituda ÜENÜ-ga Saka osakonna nime all.

Järve osak. suvine tegevus piirdus spordiga. Nagu informeeriti meid, on kavatsus ringkonnavõistlustest osa võtta, milleks mehed trenenisid. Halvavalt mõjub osakonna

tegevusele, et kultuuritahteline noorte pere on väikene, kuna kaevanduse rahva huvi rohkem joomapidudele ja trallingutele kuulub, kui seltsitööle. Ollakse isegi vastolus osakonna tegevusega, näit. piüüavad peodki vähese osavõtu pärast kahjudega lõppeda.

Edasi on Kohtlas osakond asumiseajajärgus. Augusti algul valiti 4-liikmeline juhatus. Lähedal asuv Somp osakond on kohapääl tuntumaid orge.

Kahula osak. on tuntud oma algatusvõime ja huviväärivate ettevõete kaudu. Tuletame näit. meelde kohaliku 1905. a. tegelase mälestuseks korraldatud õhtut, millele varemgi „E. Nooruse“ veergudel tähelepanu on juhitud. Osak. juures tegutsevad edukalt mitmesugused ringid. Osak. on oma korralik lugemislau. Samuti on osak. poolt tulnud algatus telefoni ja postiolude korraldamiseks. Praegu, suvekuudel, tegutseb pääasjalikult spordiharu. Võrdlemisi suur liikmepere võiks veelgi suureneda, kuid siingi tuleb ilmsiks, et osa noori keeldub liitumast kultuuritahteliste noorte perega. Nad tegelevad rohkem simmanitega, selle asemel, et neil huvi jatkuks tõsisema töö jaoks.

Alutaha kuuluvad veel Jõhvi, Pagari, Mäetaguse ja Varesmetsa osakonnad. Jõhvi osakond on praegu täitsa varjusurmali ses olukorras, mis tingitud sellest, et kohapäälised haritlased tegevusest loiult hoiduvad, kuna teiselt poolt Jõhvi keskkooli õpilastelt on võetud võimalus noorsooorg-ides töötada.

Mäetaguselt oli kuulda, et sääalne osakond on ainult noorsooliikumise varemied. Pagari ja Varesmetsa asusid meie matkateest selleks liig kaugel, et neist midagi kuulda. Siiski leidsime Toilas ÜENÜ Varesmetsa osak. peokuulutused.

Olid läbi kaunid matkapäevad ja tuli siirduda jälle paljutornilisse kodulinna — Narva. Kuid kaugete ja nägematajäänd kohtade haldjad on juba vallutand mu südame, et on vaid vaja uut suve minekuks teele, mille ääres sumisevad traadid kaugusesse kaovad — ja traatides ikka meelitlev viis:

„Edasi uute kauguste poole!

Kas kohtume teel, noorsoolased?“

Teelahkmed.

O. Ibius.

(Järg.)

Teispool seisab kirjuilmeline noorsoo-
hoolduslik liikumine. Iga maailmavaateline
ryhmitus, iga poliitiline, usuline, majanduslik j. m. liikumine on pidand ja peab
yhaks oma lootusrikkaimaks alaks raken-
dada noori oma ideede teenistusse. Kui
noorusautonomistlik liikumine näeb oma
eesmärgina oma seisukohast tead-
likku, kogu yhiskondlikku elu
ylenägema ulatuvat isiksust, siis
noorsoohoolduslik liikumine tavaliselt
taotleb eesmärgina ainult yhest pi-
lust maailma nägevast tööjõudu.
Siia liiki paigutan nii puht vanemate juh-
tide poolt juhitud laste ja noorte orgid,
kui ka kyll noortest endist juhitud aga
mingi kitsa maailmavaate raamides pysi-
vad ja teotsevad noorte orgid, nagu on
seda meil näiteks noorsotsialistlik liiku-
mine. See paigutus võib näida eriti vor-
miliselt vale, aga sisuliselt on ta õige,
sest keskkooliealine noorsugu pole meil
veel omav yllaldasi teadmisi ja arusaam-
mist yhiskondlikest kysimustest ega omav
vabalt väljakujunend maailmavaadet ole-
maks kyps liitumiseks mõne kitsa maa-
ilmavaateline liikumisega ja ta paratama-
tumasti saab vaid vanemate tegelaste poolt
juhitud, vaatamata oma näilisele ene-
semääramisele, — nüpea kui ta laseb end
rakendada mõne kitsa poliitilise voolu
kylge.

Mind ei huvita siinkohal kaugemale jäl-
gida noorsoohooldusliku „noorsoo liiguta-
mise“ teed, mis suundub keskpäraste ka-
riinimete vabritseerimisele, vaid katsuk-
sin mõne reaga tõmmata neid perspektiive,
mis avanevad meie tõelikul noorsooliiku-
misel, noorusautonomistlikul liikumisel.

Meie noorsooliikumine on hädaohus lan-
geda yhelt poolt näilise enesemääramise
maski taha peitund parteipoliitiliste jõu-
dude mängukanniks ja teiselt poolt muu-
tuda vanamehelikuks tavaliseks vabahari-
dusliikumiseks.

Esimene võimalus esineb meil praegu
õige lähedal koolinoorsoo liikumisele, kus
tegutsevad agaralt sotsialistid. Teises suunas
on liikund eriti intensiivselt viimasel ajal
YENY.

Noorsooliikumisel on alati hädaoht va-
naneda. See juhtub sellest, et jäävad har-
jumuse tõttu või uute tegelaste puudumisel
organisatsiooni juhtima kauemaks ajaks
yhed ja samad isikud. Nii vananeb yhes
nendega terve organisatsioon, kuni seda
yhel häääl päeval ei eralda tavalisest va-
baharidusliikumisest midagi pääle nime.
Teine tee on selleks juhtivate kohtade täit-
mine otse väljastpoolt kutsut vanemate
jõududega. Selleks ahvatleb majanduslik
kaalutus. Iga ryhmitus on meil valmis
„ostma“, esmajoones muidugi riigi rahaga,
omale pooldajaid. Nii tõmmatakse vanu
kaasa äineliste toetuste saamise hõlbusta-
miseks. Kui juba vastav liikumine vabaha-
ridustöö suunas on olemas, siis yhes sel-
lega tuntakse juba tarvet kavade ja koge-
mustega instruktorite järele, sest otsiskle-
vale tegevusele on asemele astund sihi-
kindlus: on tarvis pakkuda vaid mitme-
suguseid teadmisi ja juhtida juba noorust
mingis kindlaks kujunend kultuurharidusli-
kus suunas, olgu see siis rahvuslik oma-
kultuur, kosmopolitism, individualism või
kollektivism, kus juures neidki eesmärke
nähaakse juba võrdlemisi piirat vormis. Nii
tõmmatakse ikka enam vanu kaasa ja
tuleb päev, kus endine vaba otsisklev
noorsooliikumine tunneb ennast kavade
raamesse surut, köidet „sõprade“ kylge
ja nende poolt nõõrist tõmmatavaks nen-
de põhimõtteid järgivaks marionetiks, ole-
les muutund iga enda seisukoha võtmist
pelgavaks ja vast jõuetuks selleks.

Nii kaob temalt ta suur ylesanne: kas-
vatada vaba, teadlikke isiksusi homsepäe-
va kultuuriloojajiks ja edasikandjajiks ja ta
on määrat desformeeruma tavaliseks va-
baharidusliikumiseks.

Ja siis tuleb taas uus noorpõlv, kes on
nagu Remarque kaevikute noorus: ta tun-
neb end olevat olemise ja olematuse rajal,
heideldes endas vägisi imbruse eba-
kõlades lämbuda ähvardava inimese pä-
rast; nähes päevpäevalt kaduvat oma kõr-
valt möödund päivist armsaks saand kaas-
lasi. Vanad aga ei mõista enam selle võit-
luse traagikat. Nad lausuvad vaid kõlavaid
sõnu nooruse õnnest, selle heroismist, ro-
mantikast ja fraasidelle püstitet suurist

glesandeist. Sellist noorust ei rahulda vabariidustöö kylm teadmiste pakkumine. Ta ihkab endmõistjate seltsi ja loob taas noorooliikumise.

Aga ta peab taas kõigega algusest algama. Vana ehitus on lõhut ja on lõhut nii, et suurt tulu pole selle lõhkumisest kellelgi.

Milleks selline asjatu jõudude raisk?! Tuleb hoiduda sellest ja sellest hoidumiseks on tarvis säilitada noorooliikumine oma vaimult ja sisult noorena.

Noorooliikumine ei tarvitse haarata endale viljeldavaiks neid glesandeid, mida nii kui nii viljelevad juba muud liikumised ja orgid. Noorooliikumisel pole ka mõtet ppyida panna end maksma suunamäärjana kultuur- või ghisikundlikus elus. On kyllalt suur glesanne sooritada, kui suudetakse kasvatada noorooliikumisega liitund noorureist teadlikult ja iseseisvalt maailma suhtuv isiksus. Aeg, mille vältel

me saame teha seda enese ja oma kaasnoori kasvatav töö pole ju pikk ja kui me selle aja vältel suudame kasvatada õilsaid, ausaid ja iseloomukindlaid inimesi, siis need inimesed homme asudes juhtima rahva elu, viivad sinna isegi meie vaimu. Ent kui kasvatame vaid poolikult, siis uude ymbrusse sattudes nad sulavad halli gldsusse ja omandavad selle mõtted, viisid ja kombed.

Õleme noorooliikumise ealistena siiski veel liiaks kypsematuid määrama kogu rahva tulevikku. Eks kõnele sest isegi meie vabariiduslikus suunas liikuva noorooliikumise kisendamine kavade ja vanemate tegelaste järele.

Seepärast: hoidkem noorooliikumine noorena ja koondagem ta read tema otsekohase ja päämise glesande lahendamisele! Siis ei ole meil tarvis jooksupoisina kõigjale kummardusi teha, pole tarvis end pakkuda muude juhtijaks ega juhitaavaks, vaid meil on oma kindel koht ghisikunnas.

„Kelkkalan Kisailijat“ Eestis.

Põhjamail spordib kogu maa, rahvas. Hinnatud on ka niisugune mass-sport, kui seda on võimlemine, milleks palju kaasa aidand rahvatülikoolid. Noorooliühingute juures leidub üsna sagedasti arvukaid ja hästi viimistletuid mees- ja naisvõimlemisrühmi, vähemate ja suuremate pidustuste eeskavas on kindlasti ka võimlemisnumbreid.

Ühena suurena ja teovõimsana noorooliühinguna on Viiburi eeslinnas „Kelkkala“ noorooliselts. Ühingul on oma laulukoor, (esines 1929 a. Tallinna pidustusil), rahvataantsu ja naisrühmad. Ent ülesoomline kuulsus on ühingu võimlejail. Selle rühma ja haru juht Leppänen jutustab: „Õleme oma ühinguga kokku kasvand ning kuulume „Kelkkalasse“ ja harjutame siin juba kümme aastat. Õleme eeskätt nooroolased ja siis alles võimlejad ja kuigi üksikutele meie parimatele teiste suurte spordiseltside poolt ületuleku ettepanekuid on tehtud, pole meil siiski ülejooksikuid. Oma võimlejad kasvatame omale ise juba kooliealistest poistest ning praegu on meie

poistegrupis 300 noore võimleja ümber ja on neilgi oma hää nimi. Harjutame nädalas neli õhtut sunduslikult ning vabatahtlikult harjutatakse üle selle. Esindusrühmas on mitmeid Pariisis, Veneetsias ja Soomes auhinnatud mehi, kuid meie ei taha neid kuski tuua esile, vaid tahame esineda rühmana, kus pea kõik enam-vähem üheväärilised. Kavatseme sellisena esitada Soomet tuleval aastal Los-Angelesi Olympia mängudel.

„Kelkkalaste“ Eestisse kutsumise kava tekkis meilgi selle ala õhutamise mõttes. Asja teostajaks sai ÜENÜTO spordiklubi noorool. E. Toiger, olles ise vaimustatud „Kelkkalaste“ Mikkelii juubelpidustuste aegseist esinemisist. Ja kuigi ettevõte majanduslikult ebaõnnestus, usun, et Toiger ei kahetse...

„Kelkkalased“, mees- ja naisnoored, tulid ja võitsid. Mitte nimedega (kelledest võiks nimetada soome noorte meistrit Schabarini, (17. a.) roobaspuil ja hobusel, Pakarist hobusel ja kangil jne.) vaid rühmana. Esineti Haapsalus, Pärnus ja Tallinnas,

näidates igal pool esmajärgulist riistvõimlemist ja painduvat mängu. Meeste lemmikriistaks näis igalpool kang, kus võis näha üllatavalt sulavaid ja julgeid numbreid (Parkarinen) ja „lendu“, milleks meie noaageid võimlemiskange kinnitati kettidega ja mida Pärnus hoidma tuli veel neli sõdurit. Publik oli tänulik ja ajakirjandus üksmeelselt kiitev. „Sõnumed“ kirjutavad: „Soome võimlemisvirtuoose jälgisid tuhanded päältvaatajad ja riigivanem ning esinemised võeti vastu vaimustuse ja kiiduavaldustega.“ — „Vaba Maa“: „Päälle igavest jalgpalli togimist oli säärane esinemine pä-

ris naudingpala. Rööbaspuil näidati jõudu, tehnikat ja kombinatsioonide rikkust. Kuid lõppnumbrid kangil olid otse suurepäraseks ning nii ideaalne puhtus 11 mehelise rühma juures, kui siin, on asi mida naljalt ei näe.“ „Päevaleht“: „Rühm väaris suuremat vaatajaskonda, sest nii hääd võimlejate rühma Tallinnas siiani ei ole nähtud. Harjutused olid harukordselt hääd. Hülgenumbriks oli esinemine kangil.“

Lahkusid soomevennad eesti noorte soojate tervituste ja lilledel saatel. Täname ilusa külakosti eest!

„Kelkkalan kisallijat.“ Naiste võimlemistantsu ettekandest.

ÜENÜ TÖÖMILT:

Uusi ÜENÜ osakondi.

Käesoleval aastal on uute osakondade juuretulek sündind võrdlemisi elavalt. Senini on registreeritud 11 uut osakonda, kuna aasta lõpuks on loota vähemalt teist niipalju veel juure tulemas. Seniste asumiste järele valutab ÜENÜ ühtlaselt nii linna kui ka maad. Uued liikmed on järgmised:

ÜENÜ Peravalla osak. asutamiskoosolek peeti 8. veebr. s. a. Kastre-Võnnu Peravalla koolimajas. Koos 22 külanoo. Esiimeheks valiti asutaja liige Evald Persim.

Aadress: Peravalla p. ag.

ÜENÜ Poanse osak. asutamine toimus 15 veebr. s. a. Karjuse talus Poanse külas Lää-

nemaal. Koosolekule oli ilmud suur enamus külanoo. Asutaja ja pärastise esimehe J. H. Saare algatusel harutatakse organiseerimise vajadust ning protokolleeritakse järgmine resolutsioon: „Koosolek hindab endaarendamise töö tähtsust ja külanoo. omavaheliste koostööviibimiste kultuurilisemaks muutmise vajadust, milleks asutatakse ÜENÜ Poanse osakond.“ Tegeletakse mitmetel aladel.

Aadress: Tuudi p. ag.

ÜENÜ Jõgeva osak. asutati 15. märtsil s. a. Kirjeldus „Eesti Noorus“ nr. 3.

ÜENÜ Esu-Katela osak. asutati 28. märtsil s. a. Katela külas Lillepea talus. Koos 15 mees- ja 13 naisnoort. Asutajana, kokkukutsujana toimus energiline neistegelane pr.

Jaanson, kuna õpetajaskond avamisest ja ka hilisemast ettevõtetest, emadepäeva ja jüriöö korraldamisest eemale on jäänd. Emadepäevast võttis osa 71 ema kohalikust ümbruskonnast. Tegeletakse igal alal. Esimees Heinrich Steinberg.

Aadress: Haljala, Essu p. ag.

ÜENÜ Pagari osak. asutati 3. mail s. a. Tarakuse külas Alutaguses. Koos 14 noort. Algatajana ja asutajana ning hilisemana esimehena toimib Aug. Vaher.

Aadress: Jõhvi, Pagari p. t.

ÜENÜ Tõrva osak. asutati 8. mail s. a. praeguse esimehe Ralf Lippu korteris. Koos kümme noort.

Aadress: Tõrva, Tartu t. 2.

ÜENÜ Soldina (varem kavatsatud Narva Kreenholmi) osak. kutsuti ellu 30. mail s. a. Asutajana ja esimehena tegeleb noorsoolane Leo Trellmann. On korraldatud mitmed kõneõhtud jne.

Aadress: Soldina, Soldina algkool.

ÜENÜ Väinjärve osak. asutati Väinjärve asunduse noorte poolt 28. juunil s. a. Järvamaal. Algatajana tegelevad Joh. Einmann ja Leop. Soome.

Aadress: Koeru, Väinjärve.

ÜENÜ Kõrbja osak. asutati 26. juulil Kõrbja külas Järvamaal. Koos üle 30 külanoores. Tegutsetakse suure innuga ja energiliselt. 23. aug. korraldati juba lõikusepidu, mis hästi õnnestus.

Aadress: Käru, Kõrbja.

ÜENÜ Pärnu osak. asutati 9. augustil. Koos oli 25 ÜENÜ sõpra. Juhatus valiti 7. liikmeline, kuhu pääsesid sporditegelane J. Meimer, koolijuhataja A. Hansen, preilid V. Huik, H. Sillaots ja hrad E. Illermann, H. Meri ja A. Valdmann. Oppurid ja sõdurid otsustati liikmemaksust vabastada, teistele on maks selleks aastaks 50 senti. Otsustati avada teatri, omakultuuri kirjanduse, laulu-muusika, spordi, male ja esperanto harud. Kuna harude eesotsas tuntud energilised autoriteetsed ja aatelised erialade jõud, on loota elavat tegevust. Soovime edukat tegutsemist noorusomasel aatealal.

Aadress: Rüütli t. 39.

ÜENÜ Tammispea osak. avamine toimus 13. aug. Virumaal Eru külas Kaasiku-Peetri talus. Koos oli 28 külanoores. Algatajana ja asutajana kirjutab alla abiesimees Joh. Sõster.

Aadress: Tammispea, Loksa.

Lõuna-Võrumaa osakonnad ühinend.

Oma häälekandja. Kihelkondlik näitus. Ninamehi,

Aegamisi on kujunenud rida Lõuna-Võrumaa osakondi, kelle südameks looduslikult kaunis Rõuge ümbrus, õige elujulisteks. Mitu aastat tööd vaheldamisi mõõna ja tõusu tähe all, rida tegelastekadumise, huvijahtumise, halva poolehoiu jne. kõigi noorte orgide lapsehaigusis on ajna tervendand osakondade sees-

mist jõudu ja vaimu. Ja nii on päris toekateks osakondadeks paisund Nursi, Sõmerpalu, Sadrametsa, Kõrgepalu ja Sänna, mitte ükski ÜENÜ perele, vaid on oma eluõiguse ja otsuste kui paratamatuse asetand kohaliku kultuurelu kandvaks vundamendiks.

Pea kõigis neis osakondades on teadlikuks loosungiks võetud võitlus kultuurküla ja külakultuuri eest. Mitte üksnes võitlus noorsooliikumise propageerimise ja ÜENÜ lipu all, vaid üldine kultuuriline võitlus seltskondliku, ühiskondliku ja põllumajandusliku tegevuse alal ÜENÜ-le vaenulikul, „võeti üle“ ja pandi ühisel jõul käima. Näiteks: Nursi raamatukogu selts, kes sai esimeheks ÜENÜ osak. esimehe: Rõuge vald, kuhu vallavanemaks viidi Sänna osak. esimees (Rõuges nimelt peeti ÜENÜ-d nii õudseks, et kooli ruumidki vallavalitsuse poolt ära keelati); jne.

Voldemar Tammemägi,

ÜENÜ Sänna osak. esimees, tegutseb noorte liikumise kasuks energiliselt ajakirjanduses, Võru maavolikogus maavolinikuna ja Rõuges vallavanemana. Muju noor põllumees ja üldhinnatud tegelane.

Sellejuures astusid kõik loeteldud osak. tihedasse kontakti. „Ega muud ei saagi“, tähendas ühe osak. juhte, kihuta Sänna—Nursi—Kõrgepalu—Sadra vahet nii, et rattal hing kinni — ja võta neid teisi ninamehi vastu nii, et varssi „vanale“ tuleb korteri ja toiduraha maksta.“ Sellest on kasu suur. Tegelaste vastastikune rändamine on suuresti huvi tõstnud. Näiteks Sänna poisid müüsid isegi Nursi osak. viimastel vabaõhu pidustustel pääsmeid ja tegid sisse „rahad“, mida vist omad inimesed poleks saavutand.

Arusaare ja Mulgimaa osak-de eeskujul panid siis L.-Võrumaa osak.d ka oma „tseitungi“ käima nimega „Rõuge Teataja“ (Sän-

na p. ag. pk. 6), millele väljaandjana esialgu vasti toim. El. Ploom alla kirjutab, kuna ühelgi osak. veel juriidilisi õigusi pole. Nagu Arusaare „Külaleht“, nii pole ka „Rõuge Teataja“ kuivaks teoreetiliseks noorsoo probleemide käsitlejaks jäänud, vaid asus kohe „härjal sarvist“ kinni, s. o. rakendus ümbruse rõõmude ja murede teenistusse, avaldades häbematu otsekohesuse ja varjamatu julgusega käsendavat tött. Kohapääl on leht põhjalikult läbi löönd ja mõnigate kirjutiste mõju on käega katsutatav olnud. Hoolimata kallist trükkimiskulust võib leht ilmuda, kuna osak. tegelaste kaudu tasuta levitamine sünnib. Ajalehte esimesed vastutusele võtjad on senini „pika nina“ saand, mjs omakorda on ümbrusele näidand, et noored seisavad organiseeritult vaid puhta ja õige asja eest.

Tänavu on veel Sänna, Nursi, Kõrgepalu ja Sadrametsa osak. ees ränk tuleproov. Nimelt korraldavad nad 19. ja 20. sept. Rõuges esimese noorte kihelkondliku põllumajanduse ja käsitöö näituse, mille organiseerimine ja läbiviimine määratut energiat nõuab ja kõik nendest juhtidest on päämiselt inimesed, kel sageli aeg ja raha pole omast käest, ent pühapäevad ja kuuvalged ööd, need on omad — ja nooruse tööõõin ei väsi, une pärast, tühipalja une pärast! Olgu Taara ja hääd vajumud nendega ja nende ettevõttega! (Näituse bürood: Rõuge jsk. agr. Rõuges ja El. Ploom, Sänna p. ag.).

Kogu selle osakondade „Võrumaa internatsionaali“ loojatena ja kohapäälsetena „juhtoinastena“ (pardon!) on kannused teenind Rõugest jsk. agr. hra Gerhardt, kes ihu ja hingega ÜENÜ meelevallele anduud, Sadrametsas rabelevad Leo Post ja August Moks, Kõrgepalus on nagu terve maailma eest platsis „mastipuu“ (Issand andestagu selle poisi pik-kust!) Hugo Eomõis, Nursis ei saa õieti aru kumb noorsootööst higitsem on, kas Aug. Hartmann või Joh. Lillmann, mõlemad igavesti tulised kaunishinged; Sännas sõidib noorte eest „seaduse nimel“ vallavanem Tammemägi, teised aitavad kaasa ja läheb — olguigi, ausõna, nagu „puutelgedega vankrilogu külavahe teel“ („Rõuge Teatajast“) — see noorte liikumine. Vigurivänt.

Järvakandi osakonnast.

Juuli möödus Järvakandi noortel pidutsemiste tähe all. Kuu esimesel pühal külustusretk Tori osakonnale ja viimasel pühal Esimene Lõuna-Harju Noorsoopäev Järvakandis.

Tori retk.

Tori sõit oli üks esimesi pikemaid väljasõite, sõpruse sõlmimiseks lähima lõunapoolse osakonnaga. Pääle külustamise oli sõidu eesmärgiks veel, eeskujuliku „Piistaoja“ taluga tutvunemine ja kuulsa „Tori põrgu“ vaatamine. Retk teostus kergeveo autodel ja kujunes võrdlemisi huvitavaks, sest läbistatav ümbrus oli enam-vähem võõras. Eeltööd kestsid kuu ja nõudsid higitamist (kuid kes sellega sai arvestada). Tahtsime ju torilastele

midagi külakostiks pakkuda. Selleks õpiti naidend „Tammiste tütar“, rahvatantse ja mandoliin-orkestri ettekandeid. Nagu ikka, nõuab iga ettevalmistus pingutusi ja närveerib juhte ning osalt ka tegelasi. Näitejuht (seekord esimees ise) lennutas paar korda raamatud pingi alla, sest osad ei tahtnud ega tahtnud pähe jääda. Tantsu juhataja riidles tantsijatega, soris raamatust samme, tantsis ja jälle riidles (muudugi vähe). Ainult orkester oli rahulik, sest meil polnud veel kunagi „vedand“ ja egas nüüdki paremat võjnd loota. Peaproov õnnestus hiilgavalt. Hea ennustus. Meeleolu paraneski silmnähtavalt ja hää asi seegi.

Algas lõbus „kodumaa tundmaõppimise“ sõit ja metsateede „trummide“ kõvaduse proovimine. Kord leidsime end „ekskombel“ Viluvere mõisa trepi eest. Varsti olimegi kohal, Tori osakonna esimehe nrs. Schmidt avaral õuel, kuhu kiiresti end laagrisse löime.

Olid kõik päevakavad läbi tentud, kogusime nrs. Schmidt talusse, kuhu meile torilaste lahkkel vastutulekul ja algatusel, lõuna oli korraldatud. Vist kõik olid rõõmsad, korraliku söömise üle ja mõtlesid endamisi tänuilkuult virkadele perenajastele neile kõike hääd ja pikka iga soovides.

Söömise lõpetades oligi peole mineku aeg käes. Kõik möödus õnnelikult ja kuigi mõni veidi „libises“, siis jäi see asjaomaste endi teada. Tagasi sõitsime teist teed.

Tänu teile torilased vastuvõtu ja nähtud vaeva eest! Peatset nägemist Järvakandis!

Lõuna-Harju noorsoopäev.

Teine suurem ettevõte oli laialdasem ja nõudis rohkem vaeva, kuid olles meile koha-päälnu, ei saanud olla nii muljeterikas. Närveerida sai igamees ja esimees nägi isegi unes midagi vaarao seitsmest lehmast, ennustades sellest halbu tagajärgi. Võtsime seda esialgu naljana, ent lõpuks pugus meilegi väike kartus põue. Esimehe asi — pagan teab, järsku ongi õigus. Teine päälegi nii kindlalt rääkis.

Jõudis kätte 26. juuli. Esimesena ilmus proovile Põlli osakond, kes autoga treppi sõitis. Varsti saabus Valtu osakond niisama autol. Neile järgnesid Inglise ja Kehtna osakonnad ratastel. Tuju hakkas tõusma. Ilm harukordselt ilus ja soe. Proovidki õnnestusid. Kella kolmeks saabusid Keskjuhatuses esitajad, kuid kontserdiga alata sai alles poole viie paiku. Järgnesid rahvatantsud ja spordivõistlused. Viimased olid alles täies hoos kui juba Põlli osakond algas end näitekunsti võistluste vastu valmistama, kandes ette „Kooliõed“ draama 1. vaatuses. Järgnes Valtu osakonnalt „Teener toobistes pükstes“ ja lõpuks Järvakandi osakonnalt, kes ka võistluses võitjaks jäi ja Keskjuhatuses autasu omandas, „Poisipää“. Eessõnu ja järelsõnu ning algas jalakeerutus. Hakkasid lahkuma külalised. Jäi hõredamaks rahvas saalis ja lõpuks, olimevaid oma perega. Pühkisime ruumid, koristasime einelauda, laekahoidja võttis kassat kokku ja hommikuks oli kõik korras.

Lõpp hää — kõik hää. Rahvast oli mitme saja ümber. Sarnast murdu pole Järvakandi varemalt näind.

Järgnes nädal kibedas heinatöös, kuid kõigil oli hinges rahuldus ja see tegi nii mõnegi silmapilgu kergemaks. Suurim tänu kõigile kaasaitajatele, omadele kui võõrastele! Nägemiseni tuleval suvel Valtus!
J. L.

Tartu ja Ulila osakondade väljasõit Virtsjärve kaldale.

ÜENÜ Tartu osakond külastas 26. juulil Ulila osakonda. Pühapäeva hommikul saabusid Tartu noorsoolased Ulila, kust sõideti ühiselt 4 veoautol Tammele, Virtsjärve kaldale. Kõrgel järvekaldal, kus vesi ja maa sülelesid teineteist lahutamatu, möödus Tartu ja Ulila noorsoolaste ühine huviretk, järvel ujudes, palli mängides, lauldes ja kõneldes. Sooviti sellise retke kordamist igal aastal — mis oleks Tartu ja Ulila noorsoolaste ühiseks tutvumispaigaks.

Märkamatu! kadus päike Virtsjärve lääne kaldal sinavate metsade taha. Kõlas hüüe — „ärasõit.“

Kahju oli lahkuda kohast, kus sõlmusid Tartu ja Ulila noorsoolaste esimesed sõprusühendused. Ent paratamatu. Jällegi veeresid autod piki looklevat maanteed, läbi lokkavate viljaväljade Valgutasse — kus toimus ühine Tartu ja Ulila osakondade pidu. Kadus esimene sõbruspäev ÜENÜ-laste peres — päevade ritta — ent mälestused elavad.

Tartu osakonna suvisest tegevusest.

Tartu osakonna tänavusuvine tegevus on möödunud ekskursioonidega ja külasõitkudega ÜENÜ Tartumaa osakondades.

Nii võttis osakond osa segakooriga juunis Ropka laulupeost, kus koorijuht R. Riitsing oli üldjuhiks.

Jaanipäeval käis osakond Voldi osakonna metsapeol, esinedes meeskooriga ja rahvatantsijatega. Voldis viibis ka Keskjuhatuses Martinson ning ühiselt otsiti sõnajala õit — muistse kombe järele.

Juuli lõpul matkati Virtsjärve ümbruskonnas, kus Ulila osakonnaga ühiselt Valgutast piduõhtu korraldati. Esines Tartu osak. meeskoor, rahvatantsijate rühm ja esines Ulila osak. näiterühm.

16. aug. korraldati uuesti suurem pidu, kus esinesid Tartu osakonna meeskoor lauludega, rahvatantsijad ja näiterühm kahe näidendiga. Sissetulek oli hää.

Nüüd on osakonnas kibedad eeltööd tegevushooaja kava kokkusaadmisega. Ruumide muretsemine, laulukoori tasapinna tõstmine jne.

Energilisemad noorsoolased on osak. Vasermann ja Ed. Läti, väsimatu tegevad käsi-käes!

Osak. sekr.: E. Läti.

Noorsoolased spordiväljadel. Piik ÜENÜ suvisele tegevusele spordialal.

Hoogsalt on arenend tänavune suvi spordi alal noorsoolaste riigis. Kevadpoole visalt aland sportlik tegevus ÜENÜ-s jõudis juulis-augustis haripunkti. Võistlusi peeti igas kodumaa nurgas, muidugi pühapäeviti ja nii möödus pühapäevi, mil peale omavaheliste võistluste peeti suuremaid jõuproove 5—6 kohas ühel ajal paljude osakondade vahel. Kindlasti aitas huvi tõsta ka ÜENÜ keskjuhatus ja spordi keskojast algatus ringkonna võistluste pidamiseks maal. Kõik sportlikult tegelevad osakonnad jaotati 15 ringkonda ja iga ringkonna peale Keskjuhatus pani paremale osakonnale rändauhinna, mida omandamiseks kaista tuleb kolm korda. Ringkonna ja teistegi võistluste puhul on Tallinnast välja sõitnud võistluste peakorraldajatena vilunud noorsoolasi, agaramana sel alal keskt. sekr. G. Neudorf.

Senijani on peetud järgmised ringk. võistlused: Kolga-Jaanis 1. juunil Arusaare, K.-Jaani, Rutikvere osak. vahel; Järvakandis 26. juulil Järvakandi, Valtu, Kehtna, Inglise ja Põlli osak. vahel; Arukülas oli ringk. võistlus väljakuulutatud 2. augustil, teised osakonnad (Rae) võistlusse ei ilmunud, mispärast rändauhinna saatus esialgu jäi otsustamata. 9. augustil peeti ringk. võistlusi Võtikveres, Adraku, Võtikvere, Laekanna ja Torma osak. osavõtul ja Mädapeal samanimelise ja Karitsa ning Koeravere osak. vahel. Peale ringkonnavõistluste on veel suuremaid võistlusi olnud Kiitsis kahel korral, Toris, Arusaares, Simunas, Valgjärves, Valgas, Tartus, Tallinnas jne. 16. augustil peeti ringkonnavõistlus Tõrvas Valga, Tõrva, Suislepa osak. vahel, 23. aug. Nursis Sõna, Sõmerpalu ja Nursi vahel, samal ajal olid võistlused ka Valgjärvel. Kuu lõpus olid ettenähtud ringk. võistlused Kiitsis ja Toris, kuna septembrisse jäävad kahel võistlused Virumaal, siis Läänemaal, Tartumaal ja võib olla saab asja ka Järvamaa osakondadest.

Saavutiste tasapind on märksa tõusnud, kuigi selle kohta pole veel lõpuliikku ülevaadet. Kergejõustikus on parandatud tänavu 17 ÜENÜ rekordi, samuti on rattasõidus tulnud uusi rekorde ja nende parandamisi korraldada. Kõikjal on võisteldud aina kergejõustikus, võrkpallis, ka rattasõidus. Kuhu on aga jäänud ujumine, mis on ometi tervitatavaim suvispordi ala? Silmapaistvamad tippsaavutised tänavu on olnud kergejõustikus kaugushüppes Aksel Kuuse 6,41, kõrgushüppes A. Kuuse ja R. Laas 1,75, kolmik-hüppes Kuuse 13,73, 400 m. Gustavson 54,2 (kõik eeltähendatud kuuluvad Tallinna osakonda), siis P. Puna (Tartu) saavutis kuulis 13,15, A. Määritsa (Valga) saavutis kerge kuuliga 16,19 ja kettas 2 kg. 40,50, Leeber oda 51,70.

Rattasõidus on tulnud rida uusi ÜENÜ tippsaavutisi, mis ühtlasi on ka Eesti rekordi-

EESTI NOORUS

deks. Viis Eesti parimat rattasõitjat kuuluvad ÜENÜ Tallinna osakonda. Uued Eesti rekordid on omale kihutand Eimar Treiman: 1 km. — 1.23,0, 3 km. — 4.48,2, 5 km. — 3.03,6 ja 10 km. — 17.21,6, 25 km. — 49.49,2, need on saavutatud maanteel, peale nende on häid aegu näidand Buschman (Mädapeal) ja Jensen, Niiderman (Rõusa), Tärk, Saar ja Regina Birk (Tallinna).

Alljärgnevas püüame anda ülevaate maa osakondade spordivõistlustest, mille järele võib otsustada üksikute ringkondade paremuse üle.

Kolga-Jaanis

saavutati: 100 m. jooks: Valk 13,0, Mets 13,8, Käsper 13,9 (kõik Arusaare osak.); 3000 m.: Kälman 11.32,6, Käärt 11.36,2 (mõl. Arusaare), Grau (K.-Jaani) 13.38,8; kaugushüpe:

Järvakandi

ringkonnavõistlused: 60 m.: Rebane (Kehtna) 8,0, Lessomägi (Põlli) 8,0 Uustalu (Järvak., 8,2; 800 m.: Uustalu 2.18,6, Lindenvald (Valtu) 2.19,5; 1500 m.: Uustalu 4.51,9; 3000 m.: Kõrtsin (Valtu) 10.52,3, Lauriman (Valtu) 10.53,2; 5000 m.: Kõrtsin 19.48,0; 4×100 m. teatejooks: Põlli 58,3.

Kaugushüpe: Tomson (Kehtna) 534, Lessomägi 527, Viikman (Ingliste) 512; kõrgushüpe: Viikman 155 (160), Rebane 155.

Kuul: Viikman 10,78, Tõnsing (Ingliste) 10,05, Lindenvald 10,00; ketas: Viikman 32,05, Tõnsing 31,08, Lindenvald (Valtu) 29,75; oda: Tõnsing 40,20, Viikman 38,00, Rebane 36,50.

Kavas olid ka naisalad, mis rõõmustav nähe. 60 m. naistele: Vedeman (Valtu) 9,2, Einmal (Põlli) 9,3, Vinkelman (Valtu) 9,5; 400

Spordipäev Kolga-Jaanis.

Kolts 483, Tapper 473, Mets 463; kõrgushüpe: Kolts 145, Tapper ja Kütsaar 140, Kuulitõuge: Laar 10,01; ketas: Laar 31,90; oda: Tapper 36,09; teivashüpe: Tapper 270. Paremaks osakonnaks osutus Arusaare, 2) Kolga-Jaani, 3) Rutikvere.

Valgjärvel

7. juunil korraldas Valgjärve osakond rahvuslikke kergejõustiku võistlusi. Paremad saavutused: 60 m.: 1) Vaher 7,5; 2) Anton 7,7, 3) Pruul 8,0; 800 m.: 1) Aleksejev 2.14,0 (Võrumaa norm), 2) Pruul 2.18,2; 5000 m.: 1) Aleksejev 17.30,0 (Võrumaa norm), 2) Pruul 17.35,0; kaugus: 1) Anton 590 (Võrumaa rekord), Vaher 561; kõrgus: 1) Vaher 160, 2) Anton 155, Indt, R. 145; kolmik: 1) Vaher 11,16, 2) Anton 10,98; teivas: 1) Anton 285 (Võrumaa rekord), 2) Vaher 260; kuul: 1) Vaher 11,20, 2) Indt, R. 9,83, 3) Anton 9,51; ketas: 1) Vaher 31,82, 2) Anton 26,55; oda: 1) Anton 40,85, 2) Indt, R. 32,09,

m.: Nääri (Kehtna) 1.20,0, Einmal 1.20,2, Ringenfeld (K.) 1.23,1; kaugushüpe: Nääri 359, Koolman 358, Ringenfeld 355. Kokkuvõttes tuli võitjaks Valtu osak. 55 p. 2) Kehtna 44, 3) Ingliste 37, Põlli 29, Järvakandi 26. Võistlejaid oli kokku 42.

Arukülas

saavutati: 100 m.: Allert 13,0, Loorberg 13,1, Misler 13,1; 400 m.: Allert 56,3, Tohver 56,8, Loorberg 59,0; 1000 m.: Allert 3.07,4, Tohver 3.11,8; 3000 m.: Tohver 10.30,0, Kasman 10.40,2; 4×100 m.: 1 meesk. 53,2; 5×1000 m.: 15.11,8. Kaugus: Misler 483; kõrgus: Tohver 140; kolmikhüpe: Misler 10,43; kuul: Tomson 10,50, Kükamees 10,25; ketas: Borissov 29,73; oda: Tomson 44,40.

Kiltsis

olid tagajärjed järgmised: 60 m.: Valdman (Simuna) 7,7, Kümnik (Sim.) 7,8, Rosenbaum (Kiltsi) 8,1; 100 m.: Valdman 12,2, Kümnik

EESTI NOORUS

12,9, Kurik (Kiltsi) 13,1; 1000 m.: Sepp (V.-Maarja) 3,06,6, Valdman 3,08,0, Kümnik 3,09,6; 1500 m.: Zeeman 5,12,6, Einling (möl- Sim.) 5,20,6; 3000 m.: Kaber (Avispea) 10,37,4, Erapart (Sim.) 10,39,2, Peberg (V.-Maarja) 10,42,0.

Kaugushüpe: Valdman 623, Aalbau (Sim.) 569, Kurik 565; kõrgushüpe: Einling (Sim.) 160, Valdman 145, Aalbau 145; kolmikhüpe: Valdman 12,07, Einling 11,83, Kurik 11,48,5.

Kuul: Rosenbaum 10,95, Aalbau 10,91, Valdman 10,60; ketas: Valdman 31,77, Aalbau 29,83, Rosenbaum 29,80; oda: Proosa (Kiltsi) 44,33, Rosenbaum 44,22, Sulg (Kiltsi) 43,27. Võistlejaid 5. osakonnast kokku 39, parim osakond Simuna.

Toris

ÜENÜ Tori osak. korraldusel peetud võistlustel saavutati: 100 m. jooksus: Lillental (Tori) 12,1, Pill (Rõusa) 12,5, Vihterstein (R.) 12,8; 400 m.: Pill 58,3, Tiisfeld 61,4; 1500 m.: Pill 4,47,0, Sander (Võistleja) 4,48,0; 4×100 m.: „Võistleja“ meesk. 54,3, Rõusa 54,6. Kaugushüpe: Lillental 570,5, Pill 515; kõrgus: Vihterstein 152; kuul: Vihterstein 11,35, Jürvetson (T.) 10,88; ketas: Jürvetson 29,45, Vihterstein 29,36; oda: Vihterstein 41,28, Pill 38,15. Rattasõit: 1 km.: Niiderman 1,32,2, Jensen 1,32,2 (möl. Rõusa), Siitan (Tori) 1,32,4; 5 km.: Jensen 8,13,0, Siitan 8,33,4.

Inglistes

peeti võistlusi 2. augustil, neist võtsid osa ÜENÜ Ingliste, Valtu ja Kehtna osakonnad ning Raiküla spordiring. Tagajärjed: 100 m.: Rebane (K.) 12,0, Tomson (K.) 12,1, Viikman (Ingl.) 12,2; 1500 m.: Uustalu (Raiküla) 4,37,7, Kõrtsin (V.) 4,38,2.

Kuul: Viikman 10,55, Tõnsing 10,37; ketas: Kuusemets (R.) 33,11, Viikman 31,10; oda: Kuusemets 39,50, Tõnsing 38,83, Rebane 37,70.

Kaugushüpe: Tomson 565, Juurop (K.) 540; kõrgus: Rebane 161, Viikman 151; kolmikhüpe: Tomson 11,79, Uustalu 11,35; teivashüpe: Kuusemets 252, Uustalu 247.

Kärus

peetud võistlustel 3000 m. võitis Preis (Käru) 10,00, kuul (5,44) Aalbau (Sim.) 15,28, Valdman 13,03; kõrgus: Valdman 160, kaugus: Valdman 585, ketas Aalbau 37,73.

Võtlkvere

ringkonna võistlusist Peipsi ääres võttis osa 4 osakonda. 60 m. jooksu võitis Sirel ajaga 7,2 (P), 2) Goldberg 7,8; 1500 m.: Kuusk 4,49,0; kaugus: Goldberg 535; kõrgus: Goldberg 150; kolmik: Ottson 10,71; teivashüpe: Goldberg 270; kuul: Gildenkoff 10,30; ketas: Maido 30,51; oda: Allik 42,18. 10 km. rattasõit: Simson 19,21,0, Maido 19,40,0, Toming 19,45; 2 km. rattasõit naistele: Senkevitsch 4,53,0.

Mädapeal

võistlesid ÜENÜ Karitsa, Mädapea ja Koera-vere osak. sportlased. 100 m.: Treiman 13,0;

200 m.: Treiman 27,1; 1500 m.: Treiman 4,54,3; 4×200 m. teatejooks: Karitsa 2,00,5; kaugus: Goetz 499; kõrgus: Goetz 140, teivas: Grünfeld 245; kuul: Kuusik 10,16; ketas: Goetz 31,65. Rattasõit 1 km.: Buschman — 1,19,2 (I), Bergman 1,19,4; 5 km.: Buschman 9,32,2, Värkman 9,59,2.

Valga-Tõrva-Suislepa

ÜENÜ osakonnad võistlesid Tõrvas 16. aug. Ülekaalukalt võitis Valga (180 p., Tõrva 30). Valga sportlaste tagajärjed üldiselt head: 100 m.: Saretok 12,1, Pantalon 12,6 (12,0), Luik (Suislepa) 12,6; 400 m.: Saretok 61,1, Tints 61,2, Valdner (Tõrva) 61,4; 1500 m.: Valdner 4,57,4, Mölder (Tõrva) 4,59,8, Tiivel (Valga) 5,02,4; 3000 m.: Tiivel 11,06,5.

Kaugushüpe: Saretok 617, Leber 576, Määriks 575 (kõik Valga); kõrgus: Saretok 157, Määriks ja Pantalon 153; kolmikhüpe: Määriks 13,01 (uus Valgam. rek.), Leber 12,72. Saretok 12,55; teivas: Saretok 285, Määriks 285, Derres (Tõrva) 260.

Kuul (5,44): Määriks 16,19 (ÜENÜ rek.), Saretok 15,33, Nõo (V.) 14,96; ketas (1,5 kg.): Määriks 42,74, Saretok 39,36, Leber 39,00; oda (800): Leber 49,16 (Valgam. rek.), Määriks 47,52, Lillipuu (V.) 46,35. Võrkpalli võistlused Valga ja Tõrva mees- ja naiskondade vahel võitis Valga.

Meeksis.

ÜENÜ Meeksi osak. korraldusel peeti 23. aug. Meeksi pargis ÜENÜ Meeksi, Rasina ja Peravalla osak. ja Naha Noorte ühingu osavõttel spordipidu, mis ilusa ilma tõttu võib kaunis kordaläinuks lugeda. Tehnilised tagajärjed kujunesid järgmisteks: 60 m. jooks: 1) Pungas, Meeksi 7,8 sek.; 2) Kliimann, Naha — 8,1; 3) Kiristaja, Meeksi. Kaugushüpe: 1) Pungas 5,56; 2) Persim, Peravalla 5,24; 3) Täll, Meeksi 5,19. Teivashüpe: 1) Kiristaja 2,60; 2) Loderaud, Rasina 2,50; 3) Pungas 2,45. Kettahende: 1) Persim 32,88; 2) Loderaud 30,74; 3) Kiristaja 29,85. Kuulitõuge: 1) Kiristaja 10,27; 2) Persim 10,14; 3) Sutt, Meeksi 10,00. Kõrgushüpe: 1) Pungas 1,55; 2) Persim 1,50; 3) Loderaud 1,50. 3000 m. jooks: 1) Kolpakov, Meeksi 10,35; 2) Tamm, Meeksi 10,38; 3) Vari Meeksi. Võrkpalli võistluses täiesti teenitult tuli esikohale Meeksi, teiseks Naha ja kolmandaks Rasina. Osakondadest saavutasid punkte: Meeksi 35 p., Peravalla 10 p., Naha 10 p. ja Rasina 9 p. H. V.

Nursis.

23. augustil Nursis korraldatud ringkonna-võistlusest ei võtnud kahjuks osa Sänna ja Sõmerpalu osakonnad, missugune on täiesti lubamatu nähe ja kõneleb noorte vähesest distsiplineerimisest.

Võistluse paremad tagajärjed: 100 m. — 12,9; 400 m. — 59,2; kaugus — 5,40; kõrgus — 145; ketas — 24,35 — E. Maran; kolmik — Reismann 10,84; kuul — Lillmann 8,88; oda — Läte 36,17.

EESTI NOORUS

Valgjärvel.

23. augustil korraldas Valgjärve osakond Võrumaa esivõistlused kergejõustikus ühes ringkonna võistlustega. Kahjuks ei olnud kohale ilmunud ühtki teist ümbruskonna osakonda. Vihmasele ilmale vaatamata saavutati häid tagajärgi. Osakonna nimele on praegu registreeritud 12 Võrumaa ametlikku rekordit.

800 m.: Aleksejev 2,14,0. 1500 m.: Pruul 4,43,0. 1000 m.: Aleksejev 17,30,0. 4×100 — 50,0. $800+400+200+100$ m. — 4,15,6
Kaugushüppes: R. Anton 5,90. Teivashüppes: R. Anton 2,90.

Naisaladel: 60 m. — 9,8; kaugushüppes — 3,55; kõrgushüppes — 125; kuulitõukes — 7,23, kõik A. Antonilt ja 4×60 — 43,0.

Esivõistluste paremad tagajärjed: 100 m. — 13,2; kaugus — 5,39; kõrgus — 1,55; kolmik — 10,69; teivas — 2,90; ketas — 25,73; oda 35,00 R. Antonilt; 1500 Pruul — 4,43,0; Kuus — 5,06,0; 3000 — Pruul — 10,24,2; kuul — Indt — 10,13; 4×100 — 50,0; $800+400+200+100$ — 4,15,6.

Naisaladel — kõik loelettud maakonna rekordid.

Meldorfilist ÜENÜ rekord 10,11. Teatejooks 4×100 m. ÜENÜTO naisk. 54,8.

Meeste esivõistlustel kergejõustikus ÜENÜ sportlastel oli järgmisi tulemusi: raskusheites: Ratnik (Tartu osak.) neljas — 13,36 (ÜENÜ norm), kolmikhüppes A. Kuuse (Tall os.) 13,73 — kolmas (ÜENÜ rek.), samuti Kuuse, kõrgushüppes uus rekord 175, kaugushüppes Kuuse viies — 6,33-ga, vasaraheites Ratnik neljas, tagajärjega 28,42, mis samuti ÜENÜ rekord.

Võistlused sakslastega.

14. ja 15. augustil s. a. korraldas Tartu osakond Saksa võimlemiseltsi („Turnverein“) seltside vahelised spordivõistlused. Tagajärjed olid:

100 m. jooksu võitis Hain (ÜENÜ) 11,8; 2) Nesterov (S. V. S.) 12,5; 3) Johanson (S. V. S.) 12,9.

Kõrgushüpe: Persitsky ja Kleinson (ÜENÜ) ning Stackelberg (S. V. S.), kõik 1,65; 4) Klaussen (S. V. S.) 1,60.

400 m. jooksu võitis Koidu (ÜENÜ) 55,9; 2) Nesterov 56,3; 3) Hain 58,0.

ÜENÜ Lõuna-Võrumaa ringkonna võistlusest osavõtjad Nursis. 23. aug. 1931. a.

Noorsoolased Eesti esivõistlustel.

Eesti esivõistlused naistele kergejõustikus korraldas ÜENÜTO Tallinnas. Osavõtjaid oli Tallinnast ja Tartust kokku 30. Saavutati kaks uut Eesti rekordit — kuulis 11,75 ja kettas 35,70 (L. Raudsepp, Tartu „Kalevist“). Noorsoolased saavutasid: 100 m. jooksus: T. Kelder 2. koht (aeg 13,4), O. Parts 5-es (13,8); kõrgushüppes: Meldorff, Parts, Kelder 130; 400 m. jooksus: T. Kelder 2. k. 65,3; kettas: O. Parts 28,45 (uus ÜENÜ rek.); kuulis A.

Kettaheites: 1) Persitsky 36,40; 2) Ratnik (ÜENÜ) 36,13; 3) Stackelberg 35,32; 4) Genss 34,60.

Teivashüppes võitis Otti (ÜENÜ) 3,00; 2) Mahl (ÜENÜ); 3) Klaussen ning Ploetz (S. V. S.) kõik 2,90.

Teatejooksu $800+400+200+100$ m. võitis ÜENÜ Tartu osak. meeskond ajaga 3,52,1

Kuulitõukes: 1) Purna (ÜENÜ) 13,35, uus ÜENÜ rekord; 2) Stackelberg 12,11; 3) Persitsky 12,05.

200 m. jooksus: 1) Nesterov 24,8; 2) Lilla (ÜENÜ) 26,1; 3) Johanson (SVS) 26,6.

Kaugushüppes: 1) P. Puna 6,01; 2) Klausen 5,89; 3) Persitsky 5,77; 4) Stackelberg 5,70.

1500 m. 1) Tammi (ÜENÜTO) 4.55,7; 2) Behm (SVS) 5.13,2; 3) Kramer (SVS) 5.24,9.

Oda: 1) Stackelberg 45 m.

4×100 m. teatejooksu võitsid sakslased 49,1 sek., ÜENÜ jäi mõni meeter taha.

ÜENÜ Tallinna osakond võistles Tallinna sakslaste „Eestimaa Spordiseltsiga“ ja võitis 118:97. Mehi kummagist ühingust igal alal kolm, naisi oli kaks. Märgime siin paremaid tagajärgi:

Naisaladel: 60 m. jooks — 1. Kelder (Ü.) 8,4 (ÜENÜ rek. kordamine), 2. Parts (Ü.) 8,5; kõrgushüpe — Kelder 135, kuul — Schiefner (E.) 10,61, Meldorf (Ü.) 9,67. 4×60 m. teatejooks: ÜENÜTO naisk. 32,8, E. S. S. 34,8.

Meesaladel: 100 m. — Vendrich (E.) 11,4, Kadak (Ü.) 12,0; 400 m. j. — Gustavson (Ü.) 54,2 (ÜENÜ rekord, end. 55,0), 2) Veiss (E.) 55,7, 3) Hollman (Ü.) 56,3. Kõrgushüpe: Laas (Ü.) 175, Tiiderman (Ü.) 165, Falk (E.) 160. Kaugushüpe: Kurvits (Ü.) 629, Veiss 614, Kuuse 602., Kuulitõuge: Kurvits 11,36,5, Laas 11,26, Pals 10,88 (kõik ÜENÜTO). Ketas: Kurvits 35,55, Pals 31,04. Oda: Schütz 37,53, Kurvits 37,09. 4×100 m. teatej.: 1) ÜENÜTO meeskond koosseisus: Jänes, Tiiderman, Gustavson, Kadak — 47,0 (uus rek.), 2) E. S. S. — 47,8.

Võistlused Kiltis.

Pühapäeval, 30. aug. korraldas ÜENÜ Kiltisi osakond oma väljal suuremad võistlused kergejõustikus, millest oli osavõtjaid 35, neljast ÜENÜ osakonnast, kuna osavõttaluband neli osakonda millegipärast jäid eemale. Pikkematel jooksudel halb ringtee mõjus takistavalt, üldiselt on väli Kiltis korralik. Võitjaks tuli suure ülekaaluga ÜENÜ Simuna osakond 153,5 punktiga, võites üheks aastaks Keskmahutuse rändauhinna, teine Porkuni 54 p., kolmas Kiltisi 45,5 p., neljas Käru.

Tagajärjed: 100 m. — Kümnik 12,4, Valdman ja Einling 12,5 (kõik Simuna); 400 m. — Kümnik 1.06,0, Åkerberg (Porkuni) 1.07,0; 1500 m. — Seeman (Simuna) 5.13,2, Einling 5.16,6; 3000 m. — Preis (Käru) 11.02,4, Seeman 11.04,2; teatejooks 400 + 300 + 200 + 100 m. 1) Simuna I meesk. 2.44,2, 2) Porkuni 2.50,6, 3) Simuna II meeskond. Kaugushüpe — Valdman 611, Einling 565, Kümnik 548 (kõik Simuna); kõrgushüpe — Einling 155 (160), Valdman 155, teivashüpe — Kümnik 260, Valdman 260; kuul — Einling 10,31, Silbergleich (Porkuni) 10,12; ketas — Valdman 30,14, Haija (Sim.) 29,85; oda — Sulg (Kiltisi) 42,15, Uudeküll (Pork.) 38,74. Rattasõit 1 4km. — Lents (Porkuni) 28,31,4, Senkel (Simuna) 28,41,2, Soonar (Kiltisi) 29 15,0.

Kiltisi osakonnalt oli välja pandud neli rändauhinna, millel võitsid: lühimaaajooksudes — Kümnik, pikam. jooksudes — Seeman, hüpetes — Valdman, visetes — Einling.

ÜENÜ Kärus osakonnast-*)

Aprillis k. a. pidas ÜENÜ Käru osak. juhatuse oma sajandat koosolekut. Huvipakkuv oleks jälgida, mida on tehtud selle aja jooksul, sest osakond pole veel kolme aastatki vana. Viimast arvesse võttes peab järeldama, et osakond on töötand kaunis edukalt.

100 koosoleku protokollide kirjutamiseks on tarvitatud ära paberit 53 poognat. Raamatuse köidetult on see 106 lehte ehk 212 lehekülge. Igale leheküljele saab kirjutada 36 rida, s. o. kokku 4632 rida. Iga rea pikkus on 23 sentimeetrit ja kui nüüd read üksteise otsa seame, saame rea mille pikkus on 106536 sentimeetrit.

Ühe lehekülje mõõdud on 37×23 sm. Pind oleks 851 ruutsentimeetrit. Üldine paberi pind — 180412 ruutsentimeetrit.

Ühe lehekülje pikkus on 37 sm. Kui paberi poognad üksteise otsa seame, saame 7744 sm. pikkuse poogna.

Tinti on selle aja jooksul tarvitatud umbes 3 pudelit, s. o. 1,5 liitrit; sulgi 2 karpi ja kuivatuspaberit 120 lehte.

Palju koosolekud aega on võtnud, näeme alljärgnevast tabelist. Et kergem arvestada, võtame ainult poeletunnilise täpsusega.

Koosoleku kestvus tundides.	Koosolekute arv.	Aja pikkus tundi.
1,0	3	3
1,5	4	6
2,0	4	8
2,5	11	27,5
3,0	16	48
3,5	31	108,5
4,0	11	44
4,5	7	31,5
5,0	4	20
5,5	5	27,5
6,0	3	18
6,5	1	6,5
	100	348,5

*) Toimetuse märkus: Anname ÜENÜ Käru osak. agara esimehe E. Kase osak. tegevust tegevust tehniliselt ilmastavale huvitavale kirjutisele ruumi, lootes, et see teisi osakondi huvitab.

EESTI NOORUS

Nüüd vaatame ka mitu liiget keskmiselt võttis osa koosolekust.

Liikmete arv koosolekul.	Koosolekute arv.	Isikute arv.
3	2	6
4	30	120
5	49	245
6	10	60
7	5	35
8	3	24
13	1	13
100		503

Kui igast koosolekust oleks võtnud osa ise liikmed, oleks neid pidand olema 503.

Iga koosoleku kohta tuleb keskmiselt 5 liiget. Viie inimesega kestsid koosolekud 348,5 tundi, s. o. ligikaudu 15 ööpäeva ehk 44 tööpäeva.

Üks inimene aga oleks pidand istuma laua taga 100 koosoleku kestes vahetpidamata 17475 tundi, s. o. 728,5 ööpäeva ehk peaaegu 2 aastat. Kaheksa-tunnilisi tööpäevi oleks pidand istuma 2184,4, s. o. umbes 7 aastat.

Punktide arvult on koosolekud olnud järgmised:

Punktide arv ühel koosolekul.	Koosolekute arv.	Punktide summa.
1	6	6
2	11	22
3	8	24
4	12	48
5	17	85
6	12	72
7	9	63
8	6	48
9	5	45
10	5	50
11	4	44
12	2	24
13	1	13
14	1	14
17	1	16
100		575

Saja koosoleku kestes on arutusel olnud 575 punkti.

Kui võtame kantsleli ametniku keskmiseks kuupalgaks 100 krooni, oleks see maksuma läind 700 krooni.

Heites pilku ka lauajuhendisse ja kokku võttes selle aja jooksul läbikäind kirjad, saame neid poole tuhande ümber ehk täpsemalt 498 kirja.

Oletades, et 70 prots., s. o. 348 kirja on margistatud 10-sendiliselega, on posti korraldus teenind 3480 s. 30 prots. aga 2-sendil., s. o. trükitööna on keskmiselt 300 senti. Üldse on vabariigi posti korraldus teenind 3780 senti.

Huvitav on ka jälgida, palju on ära käidud maad tulles koosolekule ja minnes tagasi. Siin ei saa arvutada muidugi täpselt, sest pole ju võimalik maad mõõta meetrilise täpsusega, aga teeme seda 100 meetriga, mida võimaldab jalgratta kilomeetri lugeja.

Liikmed elavad klmt. kaugel.	Nende arv.	Koosolekul käid. kordade arv.	Tee pikkus üks ots.	Tee pikkus edasi-tagasi.
0,8	2	51	81,6	163,2
1,2	2	35	84,0	168,0
1,5	1	72	108,0	216,0
2,0	1	96	192,0	384,0
2,3	2	89	409,4	818,8
				1850,0

Saja juhatusse koosoleku pidamiseks on pidand juhatusse liikmed käima 1850 km. Ühe km. käimine võtab aega keskmiselt 12 min. Üks inimene oleks käind seda maad ühte järgi 22.200 min., s. o. 370 tundi ehk 15,5 ööpäeva. Kaheksa-tunnilisi päevi 46,2.

E. K.

Vastutav ja tegev toimetaja Linda Laarman. Väljaandja Ülemaalse Eesti Noorsoo Ühenduse Keskjuhatus
Toimetus: Eduard Riisman, August Meikop ja Otto Ibius.

Hind 20 senti.

ESTOTRÜKK TALLINN S. KARJA 8

Armsad noored!

Teie külastate Tartus
Eesti Põllumeeste Selt-
si näitust. Seal näe-
te kõigi raskuste kius-
te edasirühkijate põl-
lumeeste töövilja ja tu-
lemusi. Seks on

ETK

omalt poolt kaasa ai-
danud, avitades põl-
lumeest heade põllu-
tööriistade ja masi-
natega, põllu ram-
muga ja loomatoi-
duga. Tartu näituse
puhul on korraldatud
„Eesti Nädal“, kodu-
maa saaduste tarvita-
mise õhutamiseks.

ETK

omatööstuse saadus-
tel on hea nimi. Ja
seepärast tarvitage E.
T. K. saia- ja leivaja-
hu, kohvi, teed, kala-
konserve ja naelu.
Astuge kohaliku tar-
vitajate ehk majan-
dusühingu liikmeks,
seega saate E. T. K.
kaasomanikuks.

Ühisteg. tervitustega

ETK
JUHATUS

KAALUL ON RAHAKOTT !

Vanasti peeti sammu moega, nüüd kirjutab ette rahahott! Ühendades mõlemaid nõudmisi, oleme turule lasknud viimase moe järele valmistatud jalanõud kättesaadava hinnaga. Tutvuge nendega, kandke neid ja iga vastutuliija tõendab, et olete tip-top pealaest kuni

J A L A T A L L A N I

Iga isamaaliselt mõtleja kodanik kannab ainult kodumaa saapatööstuse jalanõusid

* * *

S A A P A T Ö Ö S T U S

UNION

T A L L I N N A S

ETA

EESTI RAHVAPANK

ASUTATUD 1920.
TALLINN, S. KARJA 19.
omas majas.

Telefon 425-55

TELEGRAMMID:
Rahvapank, Tallinn.

ÜHISTEG. ASUTUSTE KESKPANK.

Toimetab kõiki pangaoperatsioone. Oma laialdase korrespondentide võrgu kaudu otsekohene ühendus kõikide kodumaa linnade, alevite ja rahvarikaste kohtadega.

Keskpanga liikmeks on 255 ühistegelist ja omavalitsuse asutust.

ETA

ÜENÜ Keskjuhatause kaudu on võimalik saada soodsail tingimusil õppejõude

käsitöö,

kangakudumise,

keedu ja

rahvatantsude

alal.

Õppetöö Virumaa Rahvaülikoolis algab 1. novembril ja kestab kuni 1. maini.

Koolis õpetatakse üld- kui ka eriaineid (põllumajandus, kodumajapidamine, käsitöö jne. jne.)

Õpetus on maksuta.

Õpilased elavad koolis koos õpetajatega ühiseperena; ülespidamine ühes korteri, kütte ja valgustusega 15 krooni kuus.

Ülesanda koolijuhatajale aadressil:

Virumaa Rahvaülikool

Kunda.

Iga iseseisvalt mõtleja kodanik

eriti aga iga tööstur, kaupmees, majaomanik, käsitöeline ja teised majanduslikkudel aladel tegutsevad isikud

loevad

„Tallinna Teataja“t

„Tallinna Teataja“ on majanduspoliitiline nädalaleht ega seisa ühegi partei ehk erakonna teenistuses.

„Tallinna Teataja“ sihiks on majanduslikkudel aladel tegutsevatele kodanikkudele abiks olla organiseerumisel ja igasuguste eluliste probleemide lahendamisel.

„Tallinna Teataja“ tellimishind on 12 kuuks ainult 2 kr. 25 senti, poolaastaks 1 kr. 20 senti. 3 kuuks 65 senti, 1 kuuks 25 senti.

„Tallinna Teataja“ vison on: **selge, õige, asjalik.**

„Tallinna Teataja“ tellimisi võtavad vastu kõik Eesti Vabariigi postiasutised.

Paremaks ja täielikumaks tutvumiseks lehega nõudke tasuta proovinumbreid

„TALLINNA TEATAJA“ TALITUSELT — TALLINNA, VENE TN. 11-a.

Posti jooksev arve Nr. 179.